

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Chergash Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Chergash Luke

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 7/31/2024

Source copyright: CC Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 8/1/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Chergash Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Chergash Romani at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 162 languages.
- 07/28/24 - 375 translations now available in 163 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e
vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze.

Luka 23:34

Luka

1 Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsgo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende. **2** Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće. **3** Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto ponovo sa katar o početko istražisardem, **4** gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano. **5** Ande vрjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešći romnji sas isto andar e Aronsko pleme. Lako alav sas Jelisaveta. **6** A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. **7** A naslen čavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile. **8** Jek des kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešći grupa rašaja trubunas te služin, **9** prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetište e Gospodesko te kadił. **10** Pale vрjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe. **11** A e Zaharijašće sikadilo o andeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe. **12** Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo. **13** A o andeo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi čiri molitva: e romnji čiri e Jelisaveta bijanelu tuće čhave thaj tu dele alav Jovan. **14** Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe. **15** Kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveti Duhosa još ando di pire dejako. **16** Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lende Devlešće. **17** Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilij. Pomirila e daden lende čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatin o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vрjama kana o Gospod avela." **18** A o Zaharija phendas e andelošće: "Sar me džanava kaj godova avela čaće? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš." **19** A o andeo phendas lešće: "Me sem o andeo Gavrilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldo sem te čerav svato tuva thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata. **20** A akana andar godova kaj či pačajan zanemija thaj naštik čereja svato džiko des dok či avel e vрjama pale godova thaj mungre alava či pherdon." **21** A o them ažučarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. **22** A kana

napokon inljisto, naštik čerelas svato, nego e znakonanca probisardas te phenel lende so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko. **23** Thaj kana završisajle e desa lešće službaće ando Hramo o Zaharije delotar čhere. **24** A posle godola desa, lešći romnji e Jelisaveta ačili khamni thaj pandž čhon či inklijelas avri andar piro čher thaj motholas: **25** "O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them." **26** Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e andele Gavrilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret, **27** ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko. **28** Kana o andeo dijas late andre phendas laće: "Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa." **29** Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značil godova pozdrav. **30** A o andeo phendas laće: "Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav." **31** Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus. **32** Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo. **33** Vo vladila e Jakovešće plemenova džiko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo. (aiōn g165) **34** A e Marija phendas e andelošće: "Sar godova avela kana sem još čhej?" **35** A o andeo phendas laće: "O Sveti Duhu fuljela pe tute thaj e sile e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko. **36** Ake vi čiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vрjama thaj avela lat čhavo. Okoja isto manušni pale savi phenenas kaj naštik avel lat čhavra, već si šov čhon khamni. **37** Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!" **38** A e Marija phendas lešće: "Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe čire alava." Thaj o andeo delotar latar. **39** Varesave desa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako. **40** Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava. **41** Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako di, a e Jelisaveta pherdili e Sveti Duhosa. **42** Pale godova e bahtatar čhutas muj e bare glasosa: "Maj blagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande čiro di. **43** Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! **44** Kaj ake čim o pozdrav čiro avilo džike mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro di. **45** Blago tuće kaj pačajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!" **46** E Marija askal phenda: "Barjarel e duša mungri e Gospode! **47** Thaj raduilpe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće. **48** Kaj milostivo dikhla pe

mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime. 49 Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, čerdas mande baro lačhipe. 50 Kaj o Del si milostivo; e milost lešći si katar e čang džike čang okolende save daran lestar. 51 Pire moćno vastesa čerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile. 52 Čhudas tele katar o prestolje e vladaren, a vazdas e poniznonen. 53 E bokhalen čaljarda e lačhipeja, a e barvalen mukla čuće vastenca. 54 Huklo ando pomoć pire slugende e Izraelconendе thaj či bistardas te avel milostivo 55 sago kaj obećisardas amare prapaponendе, e Avramešće thaj lešće potomkonendе dži ko veko." (aiōn g165) 56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar trin čhon thaj askal boldape čhere. 57 A e Jelisavetače avili e vrjama te bijanel thaj bijanda čhaves. 58 Kana ašundine lače komšije thaj laći familija kaj o Gospod sas gajda lačho thaj milostivo prema late, raduisajle zajedno lasa. 59 A kana e čhavres sas ohto des o them čidape po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad. 60 Ali e Jelisaveta phendas: "Na! Lesko alava avela Jovan!" 61 A von phendine lače: "Pa khonik ande čiri familija či bučhol gajda." 62 Zato e znakonena phučline e čhavrešće dades sar vo kamel te del alav e čhavres. 63 O Zaharija manglas e pločica pe savi šaj te ramol thaj ramosardas: "Jovan si lesko alav." Thaj savora začudisajle. 64 Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći čhib thaj o Zaharija počnisardas te čerel svato thaj te slavil e Devle. 65 A e Devlešći dar lija sa lende komšijen po gorsko krajo e judejako thaj čerelaspe svato pale akala događaja. 66 Thaj savora save ašundine pale akala događaja, gndinas thaj phučenaspe ande peste: "So avela katar akava čhavro? Čačes si o vas e Gospodesko pe leste." 67 O Zaharije, o dad e čhavresko, perdielo e Svetu Duhosa, thaj prorokuisardas alavencu: 68 "Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme! 69 Vazdas amende silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko, 70 sago kaj dumut obećisardas po muj pire svete prorokonengo (aiōn g165) 71 kaj izbavila men katar amare dušmajta thaj andar e vas savorenđe save mrzin men. 72 Sas milostivo amare pradadendе thaj ispunisardas piro sveto savezo, 73 e solah savi dija e Avramešće amare pra dadešće. 74 Izbavisarda men andar amare dušmajenđe vas, te šaj služisaras lešće bi darako, 75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude. 76 A tu, Jovane čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko drom. 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o spasanje kroz o jartipe lende bezehendar. 78 Zbog e bari milost amare

Devlešći, osvanila amendē andar e visine e nevi detharin 79 te anel svetlo okolende save train ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te upravisares amare korakurja po drom e miroško." 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja sa dok či započnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2 Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano, inkljisti e zapoved katar o rimske caro Avgusto te sa o them save trailas ando Rimsko carstvo avel ramome ando popis stanovništva. 2 Akava sas o prvo popis kana o Kvirinije vladilas e Sirjava. 3 Savora teljardine te prijavinpe palo popis ande gava kaj sas bijande lende pra papurja. 4 Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko 5 te prijavilpe palo popis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni. 6 Dok sas ando Vitlejem avili laći vrjama te bijanel. 7 Bijandas pire prvo čhaves, pačardale thaj čhutale ande jasle kaj nas than ande gostijonica. 8 Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save inčarenas e račaći straža pe pašnjakurja ke pire bakhre. 9 Andar jekhvar o andeo e Gospodesko ačhilo maškar lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešći, a von zurale darajle. 10 A o andeo phendas lende: "Na daran! Kaj ake, anav tumende e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće. 11 Kaj ades bijandilo tumende o Spasitelj, save si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David! 12 Ake o znako pe save pindžarena les: aračena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle." 13 Ande data e andelošće pridružisajli e bari vojska andelurja thaj slavinas e Devle alavencu: 14 "Slava e Devlešće ande nebeske visine, thaj pe phuv miro e themešće save si pe lešći volja!" 15 Čim e andelurja boldinepe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: "Hajde džas džiko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod." 16 Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres save pašljol ande jasle. 17 A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorenđe sa so o andeo phendas lende palo čhavro. 18 A savora save ašunenas e pastiren divisajle okolešće so phenenas. 19 A e Marija zapamtisardas sa akala alava thaj stalno gndilas pale lende 20 Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lende o andeo. 21 A kana avilo o ohtoto des sar o čhavro bijandilo, trubuine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o andeo dok još e Marija či ačhili khamni. 22 Kana navršisajle e desa katar

lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon inđardine e čhavres ando Jerusalim te sikaven les e Gospodešće **23** (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: "Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešće") **24** thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: "duj grlice ili duj terne goluburja"). **25** Ande godoja vrjama trailas ando Jerusalim varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Svetu Duhu sas pe leste thaj ažućarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael. **26** A o Svetu Duhu već objavisardas lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija. **27** Potaknime katar o Svetu Duhu avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon. **28** O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavencia: **29** "Akana, Gospode, šaj me čiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan. **30** Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje čiro, **31** savo pripremisardan angle sa o them, **32** o svetlo te prosvetil aver themen pe slava cire themešći e Izraelošći." **33** E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste. **34** O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće deјaće e Marijače: "O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les. **35** Akava avela sar te sikadon e gndimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela čiro ilo." **36** A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trailas pire romesa samo efta brš, **37** a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e račava, postilas thaj molilaspe. **38** Thaj samo so o Simeon završišardas vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorenđe save ažućarenas te o Del otkupil o Jerusalim. **39** Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret. **40** A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste. **41** E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalim ande đesa kana sas o prazniko Pasha. **42** A kana sas e Isuse dešuduji brš, von aviline Lesa ando Jerusalim te slavin o prazniko. **43** Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenaspē čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalim, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo. **44** Nego gndisardine kaj si e društvoa angl. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les

maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas. **45** Sar či arakhline les boldinepe ando Jerusalim te roden les. **46** Thaj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e sikavne thaj čholas kan lende thaj phučelas len. **47** A savora save ašunenas les divisajle lešće godaće thaj lešće odgovorende. **48** Kana dikhline les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: "Čhaveja! Sostar čerdan amende gadava? Ake me thaj čiro dad e darasa rodam tut." **49** A o Isus phendas lende: "Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?" **50** Ali von či haćardine so o Isus kamlas te phenel lende. **51** Askal boldape lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala događajurja ande piro ilo. **52** A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolas ande milost anglo Del thaj anglo them.

3 Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvosa, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina, **2** o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisardas piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja. **3** Thaj o Jovano sava bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratinpe e Devlešće te jartol lende bezeha thaj te bolenpe. **4** Sago kaj ramol ando Svetu lil e prorokosko Isaijasko: "Vo si o glaso sava čhol muj ande pustinja: 'Pripremin o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste!' **5** Neka svako dolina pherdol a svako gora neka slegnilpe! Sa e bande droma neka ispravinpē thaj e grbave droma postanina ravne. **6** Thaj svako manuš dičhela o spasenje sava avel katar o Del." **7** O Jovano phenelas okolendje save avenas te bolenpe: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel? **8** Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeħ thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumendje dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumendje kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čhavra e Avramešće." **9** Kaj o tover e Devlešće sodosko već si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja čhinelapse thaj čhudela pes ande jag. **10** Askal o them phučlales: "So askal te čeras?" **11** A o Jovano phendas lende: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del okoles kas naj." **12** Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolelen thaj phendine lešće: "Sikamneja, so amen te čeras?" **13** A o Jovane phendas lende: "Na roden majbut porezo nego so

odredil tumende e vlast." 14 E vojnikurja isto phučline: "A amen so te čeras?" A vo phendas lende: "Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare počinava." 15 Ande godoja vрjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phučenapse te naj možda o Jovano Mesija. 16 Zato o Jovano phendas savorende: "Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmočno mandar, kašće me najsem dostoјno ni e haravljа pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Svetо Duhosa thaj e jagasa. 17 Vo si spremno te losarel o kućin e dīvesko katar e pleva. O dīv cīdela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi naštik mudardol." 18 Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lende e Bahtali nevimata. 19 A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilačhimata save čerda, 20 pe sa godova još vi e Jovane čuda ande tamnica. 21 Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, 22 thaj fuljisto pe leste o Svetо Duhу ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: "Tu san mungro voljeno Čavo. Tu san mungrи bah!" 23 Kana o Isus započnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trjanda brš. Inčrelaspe kaj si o Isus čavo e Josifesko. O Josif sas e Iljesko čavo, 24 o Ilijas e Matatesko čavo, a o Matat e Levijesko čavo, o Levije sas e Melhijesko čavo, o Melhi sas e Janajesko čavo, o Janaj e Josifesko čavo, 25 o Josif sas e Matatesko čavo, o Matatija sas e Amosesko čavo, o Amos sas e Naumasko čavo, o Naum sas e Esljesko čavo, o Eslija sas e Nangejesko čavo, 26 o Nangej sas e Maatesko čavo, o Maat sas e Matatijesko čavo, o Matatija sas e Semeinasko čavo, o Semein sas e Josihesko čavo, o Josih sas e Jodasko čavo, 27 o Joda sas e Joananesko čavo, o Joanan sas e Risasko čavo, o Risa sas e Zorovavelesko čavo, o Zorovavel sas e Salatiilesko čavo, o Salatiil sas e Nirijasko čavo, 28 o Niri sas e Melhijasko čavo, o Melhi sas e Adijasko čavo, o Adi sas e Kosamesko čavo, o Kosam sas e Elmadamesko čavo, o Elmadam sas e Iresko čavo, 29 o Ir sas e Isusesko čavo, o Isus sas e Eliezeresko čavo, o Eliezer sas e Jorimesko čavo, o Jorim sas e Matatesko čavo, o Matat sas e Levijesko čavo, 30 o Levije sas e Simeonesko čavo, o Simeon sas e Judasko čavo, o Juda sas e Josifesko čavo, o Josif sas e Jonamesko čavo, o Jonam sas e Eliakimesko čavo, 31 o Eliakim sas e Melejasko čavo, o Meleja sas e Menasko čavo, o Mena sas e Matatesko čavo, o Matata sas e Natanesko čavo, o Natan sas e

Davidesko čavo, 32 o David sas e Jesejesko čavo, o Jesej sas e Jovidesko čavo, o Jovid sas e Voozesko čavo, o Vooz sas e Salmonesko čavo, o Salmon sas e Naasonesko čavo, 33 o Naason sas e Aminadavesko čavo, o Aminadav sas e Adminesko čavo, o Admin sas e Arnijesko čavo, o Arni sas e Esromesko čavo, o Esrom sas e Faresesko čavo, o Fares sas e Judasko čavo, 34 o Juda sas e Jakovesko čavo, o Jakov sas e Isakosko čavo, o Isak sas e Avraamesko čavo, o Avram sas e Tarasko čavo, o Tara sas e Nahoresko čavo, 35 o Nahor sas e Seruhesko čavo, o Seruh sas e Ragavesko čavo, o Ragav sas e Falekesko čavo, o Falek sas e Everesko čavo, o Ever sas e Salasko čavo, 36 o Sala sas e Kainamesko čavo, o Kainam sas e Arfaksadesko čavo, o Arfaksad sas e Simesko čavo, o Sim sas e Nojesko čavo, o Noje sas e Lamehesko čavo, 37 o Lameh sas e Matusalinesko čavo, o Matusalin sas e Enohesko čavo, o Enoh sas e Jaretosko čavo, o Jaret sas e Malaleilesko čavo, o Malaleil sas e Kainamesko čavo, 38 o Kainam sas e Enosesko čavo, o Enos sas e Sitesko čavo, o Sit sas e Adamesko čavo, o Adam sas e Devlesko čavo.

4 O Isus, phero e Svetо Duhosa, boldape katar e reka

Jordan thaj o Svetо Duhу indardale ande pustinja, 2 okote o beng iskušilas las štarvardeš desa thaj khanči či hala pale godoja vрjama, a kana nakhline godola desa vo bokhajlo. 3 A o beng phendas lešće: "Ako san Čavo e Devlesko, phen akale barešće te postanił mangro." 4 A o Isus phendas lešće: "Ando Svetо lil ačhel ramome: 'Ci trail o manuš samo katar o mangro.'" 5 O beng indarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvurja akale themešće ando treno e jakhako. 6 Thaj phendas lešće o beng: "Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendi, kaj si mande predaime thaj me šaj te dava len kašće me kamav. 7 Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela ciro." 8 A o Isus phendas lešće: "Ando Svetо lil ačhel ramome: 'De koča samo anglo Gospod ciro Del, thaj jedino les slavisar.'" 9 Thaj o beng indarda les ando Jerusalim thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: "Ako san tu Čavo e Devlesko, čhude tut katar tele 10 kaj ando Svetо lil ramol: 'Pire andelende zapovedila pale tute te len sama pe tute', 11 thaj: 'von pe vas indarena tut te či pećes e pungresa ando bar.'" 12 A o Isus phendas lešće: "Ramome si vi akava: 'Na iskušisar e Gospode cire Devle.'" 13 Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, delotar lestar pale varesošći vрjama. 14 O Isus boldape ando galilejako krajo phero e Svetо Duhošće silava thaj o glaso pale leste buljilo pe

sasto godova krajo. **15** Sikavelas pe lende sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste. **16** Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običajo ando savato dija ande sinagoga thaj uštido te čitol. **17** Dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome: **18** "O Duho e Gospodesko si pe mande zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj bičhalda man te anav e Bahtali nevimata e čorenđe, bičhalda man te propovediv e phanglende kaj avena mukline, thaj e korende kaj dičena, a e mučime kaj avena oslobođime **19** thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko". **20** Phandada o Lil, dijala ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičenjas pe leste. **21** Thaj počnisarda te phenel lende: "Ađes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo." **22** Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinaspe e šukar alavende kaj inklijenjas andar lesko muj thaj phenenas: "Naj li akava o čhavo e Josifesko?" **23** Askal phendas lende: "Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: 'Doktorina! Sastar korkoro tut!' Čer vi akate ande čiro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum." **24** Askal ačhilo majdur te mothol: "Čačes phenav tumendē: 'Nijek proroko či lačhe avilo ande piro gav kaj bajrilo.' **25** A čačes phenav tumendē: E but udovice sas ando Izrael ande vrjama kana sas o Ilijia proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov čhon thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošći. **26** Ali niječače lendar nas bičhaldo o Ilijia osim varesave udovicače ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo. **27** Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vrjama kano sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastilo nego samo o Neman andar e Sirija." **28** Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava. **29** Uštile thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te čhuden les opral. **30** Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar. **31** Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato. **32** A o but o them čudilaspe lešće sikavipešće kaj lesko svato sas pherdo sile. **33** Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačho duho e bendesko, vo čhutas muj zurale glasosa: **34** "So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko." **35** A o Isus zapovedisardas lešće: "Phandav čiro muj thaj inklij andar leste!" Askal o bilačho duho harada les angle savorende, inklijisto andar leste thaj ni cara či naudisardas lešće. **36** Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešće: "Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande sila zapovedil e bilačhe duhonende thaj von inklij!" **37** Thaj o glaso pale leste buljilo

pe sa e okolne thana. **38** Kana inklijisto andar e sinagoga, dija ande Simonesko čher. E Simonešće sokra astardas e bari groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat. **39** Vo bandilo paše late thaj zapovedisardas e groznicače te mućela thaj e groznica nestanisardas. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len. **40** Kana nakhlas o savatosko des, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas len ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas. **41** A vi e bilačhe duhurja inklijenjas andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: "Tu san Čhavo e Devlesko!" A vo pretilas lende thaj zabranisardas lende te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo. **42** A kana svanosardas o des, inklijisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodelas les. Kana arakhline les avile leste thaj kamline te ačhaven les te na džaltar lendar. **43** A vo phendas lende: "Vi e manušende andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhalda man." **44** Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5 Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelaspe pe leste te ašunen o alav e Devlesko. **2** O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inklijistine e ribarja thaj halavenas pire mreže. **3** Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisardas les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisardas te sikavel e theme andar o čamco. **4** A kana o Isus ačhilo te čerel svato e themešće, phendas e Simonešće: "Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže čire thaj astar e mačhen." **5** A o Simon phendas lešće: "Sikavneja! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže." **6** Kana čerdine godova, astardine but mačhe, gaći kaj pharjonas lende mreže. **7** Dine znako pire drugarenđe ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine. **8** A kana dikhlas o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: "Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš." **9** Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mačhe kaj astardine. **10** A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: "Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen." **11** Thaj crdine e čamcurja pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste. **12** Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa džike phuv, thaj zamolisarda les: "Gospode! Te kames šaj te sastares man

katar e guba." 13 Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: "Kamav, av sasto!" Thaj e guba odma peli lestar. 14 A o Isus zapovedisardas lešće: "Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesesar čiri žrtva palo círo sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušenđe." 15 A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them ćidelaspe te ašunen les thaj te sastarel len katar lendje nasvalimata. 16 A vo đelotar ande pustinja te molipe e Devlešće. 17 Jek des dok o Isus sikavelas e themes, bešenjas lesa e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalim. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen. 18 Askal aviline varesošće manuša save indarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus. 19 Ali, sar katar o but o them naštik dine lesa andre, linepe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo muklinele tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus. 20 Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Manušeja, jartompe tuće círe bezeha." 21 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: "Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartosarel e bezeha osim o Del?" 22 A o Isus džangla lendje gndimata thaj phendas lendje: "Sostar gajda gndin ande tumare ile?" 23 So si maj loče te phenelpe: 'Jartime si tuće će bezeha' ili te phenelpe: 'Ušti thaj phir?' 24 Dokaživa tumende kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosar e bezeha." Askal phendas e line manušešće: "Tuće phenav: 'Ušti, le círe nosilje thaj džatar tuće čhere!'" 25 Vo odma uštilo angle lende thaj lija pe soste pašljolas thaj đelotar pire čherešće thaj hvalilas e Devle. 26 Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: "Čudurja ađes dikhlm!" 27 Pale godova o Isus inklijisto thaj dikhla e cariniko savo bučolas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pale mande." 28 O Levije mukla sa, uštilo thaj teljarda pale leste. 29 Pale godova o Levije čerdas lešće ande piro čher bari gozba. Leja pale sinija bešenjas but carinikurja thaj vi aver manuša. 30 Askal e fariseja thaj lende sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonende: "Sostar han thaj pijen e carinikonanca thaj e bezechalence?" 31 A o Isus phendas lendje akaja izreka: "Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale". 32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezechalen te boldenpe katar pire bezeha ko Del." 33 Von askal phendine lešće: "Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molinpe, isto gajda vi e farisejende učenikurja, a círe či postin nego han thaj pijen?" 34 A o Isus phendas

lendje: "Tuguin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar!" 35 Nego avela o des kana otmina lendar e džamutre thaj askal postina ande godola desa." 36 O Isus phendas lendje još jek paramiči ande slike: "Khonik či čhinel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova čerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinaće či ačhela o kotor katar e nevi haljina. 37 Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčači trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčači trasta propadnila. 38 Nego e nevi mol ande nevi morčači trasta trubul te čholpe. 39 Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlačhi."

6 Jek savato kana o Isus načhelas maškar e njive, lešće učenikurja trgonas o div e vastenca thaj hanas. 2 A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: "Sostar čeren, okova so po zakono naj muklo te čerelpe savatone?" 3 A o Isus phendas lendje: "Sigurno čitosardine ando Sveto lilo so o David čerdas, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. 4 Dijas ande Devlesko čher thaj lijas e svete mangre save či troma te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste." 5 Thaj phendas lendje: "Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko." 6 A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a kote sas jek manuš e šuće vastesa. 7 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar inčarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarela ando savato te došaren les. 8 A vo džanglas e gndimata lendje thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: "Ušti thaj ač maškare." A vo uštilo thaj ačhilo angle manuša. 9 A o Isus phendas lendje: Te phučav tumen: "Dali troma te čerelpe lačhipe ili bilačhipe, o trajte spasilpe ili te hasarelpe?" A von samo ačhenas. 10 O Isus dikhlas pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: "Inzar čo vas." A vo čerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver. 11 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj čerdine svato maškar pende so te čeren e Isuseja. 12 Ande godoja vrjama o Isus đelo pe gora te molilpe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilaspe e Devlešće. 13 Thaj kana avilo o des, akhardas pire e učenikonen thaj losarda maškarlende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lende alava sas: 14 O Simon (saves akharenas Petar), thaj o Andrija (e Petresko phral), o Jakov thaj o Jovan, o Filip thaj o Vartolomej, 15 o Matej thaj o Toma, o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevesko) thaj o Simon (savo sas pobunjjeniko), 16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj o Juda (andar o gav Iskariot, sivo izdaisarda les). 17 Pale godova o Isus fuljisto lenca

tele katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako, andar o Jerusalimo, andar e tirske thaj andar e sidonske gava pašo more. 18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar lende nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilačne duhurja, a o Isus oslobođilas len. 19 Thaj sa o them rodelas te čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inklijelas e sila thaj von sa sastonas. 20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas: "Blago tumende save sen čore, kaj si tumaro e Devlesko carstvo. 21 Blago tumende save sen akana bokhale, kaj čaljona. Blago tumende save akana roven, kaj asana. 22 Blago tumende kana e manuša mrzana tumen, kana odbacina tumen, kana ladžarena tumen, thaj kana phenena pale tumende kaj sen bilačne, zbog godova kaj pačan ande mande, ando Čhavo e Manušesko! 23 Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonende ande lendi vрjama. 24 Ali teško tumende save sen akana barvale, kaj već primisardine e uteha tumari. 25 Teško tumende kaj sen akana čaljarde, kaj bokhavona. Teško tumende kaj asan akana, kaj rovena thaj tuguina. 26 Teško tumende kana savora lačne mothona pale tumende, kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonende ande lendi vрjama." 27 "Ali tumende save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeran lačhipe okolende save mrzan tumen! 28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vređon tumen. 29 Ako vareko pećel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtači, deles vi čiro gad. 30 Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale. 31

Thaj askal sar kaman te čeren e manuša tumende, gajda čeren vi tumen lende. 32 Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezechale volin samo okolen save len volin. 33 Thaj ako čeren lačhipe samo okolende kaj tumende čeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezechale čeren gajda. 34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažućaren te bolden tumende, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezechale den e bezechalen udžile te šaj palem dobin palpale. 35 Volin tumare dušmajen, čeren lende lačhipe, den len udžile thaj na ažućaren khanči te bolden tumende. Ako čeren gajda, avela bari tumari poćin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačno čak vi okolende kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende. 36 Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja." 37 Na sudin thaj či sudilape tumende. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartolape tumende.

38 Den thaj dela pe tumende. Čhordola pe tumende ande angalja lačhi mera, nabime, čhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merilape tumende. 39 Thaj phendas lende akaja paramiči ande slike: "Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv? 40 Nijek učeniko naj majbaro katar piro sikavno. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o sikavno lesko. 41 Sostar dičhes e kašešći prušuk ande jak čire phralešći, kana či haćares o baro kaš ande čiri jak? 42 Sar Šaj phenes čire phralešće: 'Phrala, ažućar te inkalav e kašešći prušuk savi si ande čiri jak', kana ni korkoro či haćares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlačhe dičheja e kašešći prušuk te inkales andar čire phralešći jak." 43 Lačho kaš či bijanel bilačne plodurja, a bilačho kaš či bijanel lačne plodurja. 44 Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarelpe. E smokva thaj e drak či kušenpe katar e kangre. 45 O lačho manuš andar e lačhi riznica pire ilešći inkalel lačhipe, a o bilačho manuš andar piro bilačho ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inklijel sova si pherdo o ilo. 46 "Sostar akharen man: 'Gospode! Gospode!' A naj sen pačivale okolešće so phenav tumende? 47 Sikavava tumende pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačavilo mungre alavende: 48 Slično si sago o manuš savo agajda čerdas piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali naštik haradale kaj sas lačne sagradime. 49 A kova savo ašundas mungre alava a naj pačavilo mungre alavende, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina."

7 Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum. 2 Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago. 3 A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo. 4 A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavencia: "Zaslužsarda te čeres lešće godova, 5 kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga." 6 A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas već paše ko čher, bičhaldas o kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: "Gospode! Na truditu, kaj Najsem dostoјno te des ande mungro čher. 7 Zato vi či inčara man dostoјno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola. 8 Kaj vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojnikurja. Thaj kana phenav ječešće: 'Dža!', vo džaltar.

Thaj kana phenav averešće: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Ćer godova!' vo čerel." 9 A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj boldape ko them savo džalas pale leste thaj phendas: "Phenav tumende: kasavo paćipe či arakhlem ke nije manuš ando Izrael!" 10 A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldinepe čhere, arakhline e robo kaj si sasto. 11 Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učenikurja thaj o but o them. 12 Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav. 13 Kana dikhla o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: "Na rov!" 14 Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj o kola kaj inđarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: "Čhaveja, tuče phenav: Ušti!" 15 O mulo vazdape, bešlo thaj počnisdara te čerel svato. A o Isus dijales lešće dejaće. 16 A savora zadivisajle thaj počnisdarine te hvalin e Devle alavencia: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešće!" 17 Thaj godova glaso pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sastti okolina. 18 E Jovanošće učenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus čerdas. A vo akhards pire dujen učenikonen 19 thaj bičhalda len ko Gospod te phučen les: "Dali san tu okova saves o Del obećisardas kaj bičhalela les ili te ažućaras avres?" 20 Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: "O Jovano savo bolel bičhalda amen tute te phučas tut: 'Da li san tu okova saves obećisardas o Del kaj trubul te avel, ili te ažućaras avres?'" 21 O Isus baš ande godova časo sastrelas e buten katar lende muke, razne nasvalimata thaj katar e bilačhe duhurja thaj e bute kore manušenđe boldas o vido. 22 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhline thaj so ašundine: e kore dičhen, e bandje phiren, e gubavcurja saston, e kašuće ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e čorenđe propovedilpe e Bahtali nevimata. 23 Blago okolešće savo či sablaznilpe zbog mande." 24 A Kana e Jovanošće učenikurja deletar, o Isus počnisdars te mothol e themešće palo Jovano: "So đeline te dičhen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na! 25 So đeline te dičhen? Manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! E manuša save inđaren pe peste e šukar drze thaj train ando raskoš, von si ande carošće dvorurja. 26 So dakle inklijistine te dičhen? E proroko? Ej, me phenav tumende, vo si majbut vi katar o proroko. 27 Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveti lili: 'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharelja o drom angle tute.' 28 Phenav tumende: katar sa e manuša save sas ikada

bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar." 29 Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar čerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno. 30 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende. 31 O Isus phendas: "Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične? 32 Lenca si sago čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće čhon muj: 'Svirosardam tumende veselo, a tumen či čhledine, dilabadam tumende tužno, a tumen či rujine!' 33 Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: 'O bilačho duho si ande leste!' 34 Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halaplivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezechalengo.' 35 Savora save prihvatin e Develešći mudrost sikaven kaj si voj čači." 36 Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija. 37 Kana ake avili varesošći manušnji savi sas bezechali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje. 38 Ačhili pale lešće pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešće pungre a pire balanca khoselas len. Čumidelas len thaj mačhelas len e mirisne uljeja. 39 Kana godova dikhlas o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošći si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezechali." 40 O Isus phendas lešće: "Simone, siman vareso te phenav tuče." A vo phendas: "Phen, sikavneja." 41 O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averende udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešće udžile. Jek sas lešće udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš. 42 Sar naštik te boldine e love save sas lešće udžile, vo jartosardas liduj dženende o dugo. Savo lendar majbut volila les?" 43 O Simon phendas lešće: "Lačhe phenes." 44 Gajda boldape ke manušnji thaj phendas e Simonešće: "Diches akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balanca khosla len. 45 Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre. 46 Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas. 47 Zato, phenav tuče: 'Voj sikadas but ljubav kaj si lače jartome e but e bezeha, a maj cara ljubav sikadas okova savo si maj

cara svesno kaj si lešće jartome lešće bezeha.” 48 A o Isus phendas e manušnjače: “Jartome si tuće círe bezeħa.” 49 A kola save sas pale sinija počnisdardine te mothon maškar pende: “Ko si akava kaj vi e bezeħa jartol?” 50 A vo phendas e manušnjače: “Zbog círo paćipe tu san spasime. Dža ando miro!”

8 Pale godova o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevima palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja 2 thaj varesave manušnja saven o Isus oslobođisardas katar e bilačhe duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi tradas efta benga, 3 e Jovana romnji e Huzošći savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešče thaj e dešuduje apostolendje pire lovencu thaj okoleja so saslena. 4 Dok još cídelaspe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiči: 5 “Jek des inklijisto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriknja aviline thaj haline les. 6 Aver seme pelo pe barutni a kana inklijisto odma šučilo kaj nasle dosta vlage. 7 Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa. 8 A varesavo napokon pelo pe lačhi phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut.” Phendas godova thaj čhuta muj: “Ašunen kana več situmen kan!” 9 E učenikurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči. 10 A vo phendas lende: “Tumenđe si dino te džanen e tajne e Devlešče carstvošće, a averendje si dino samo ande paramiča, kaj ando Sveti lil ačhel ramome: ‘vi ako dičhen či primetin, vi ako čhon kan či haćaren.’ 11 A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko. 12 Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj indarel o alav e Devlesko andar lende ile te na paćan thaj te či spasinpe. 13 A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, ali naj len koreno. Varesavi vrjama paćan, ali kana aven e kušnje von peren katar o paćipe. 14 A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e trajošće brige tasaven len e barvalipeja thaj akale trajošće nasladenca thaj či anen lačho plodo. 15 Okova seme savo pelo pe lačhi phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inčarenle ande lačho thaj plemenito ilo thaj ustain dok či anen plodo.” 16 “Khonikal kana del jag o stenko či chol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dičhen o svetlo okola save den andre. 17 Sa so si garado

thaj čerdo tajno avela sikado javno thaj inklijela po videlo. 18 Len sama sar ašunen, kaj kas si delape lešće, a kas naj lelape lestar vi okova so gndil kaj si les.” 19 Ko Isus aviline lešći dej thaj lešće phral, ali katar o but o them naštik čerdine lesa svato. 20 Vareko javisarda e Isusešče: “Círi dej thaj círe phral ačhen avri thaj kamen te dičhentu.” 21 O Isus phendas lende: “Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršiaren o alav mungre Devlesko.” 22 Jek des o Isus phendas pire dešuduj učenikonende: “Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći.” O Isus thaj lešće učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine. 23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova muklape e oluja po jezero. E lađica počnisdarda te pherelpe e pajesa a von arakhlinepe ande bari briga pale piro trajo. 24 Aviline ko Isus, džungadine les thaj čhutine muj: “Sikavneja, sikavneja, tasadosa!” Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavljače thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina. 25 A o Isus phendas lende: “Kaj tumaro paćipe?” A von ande dar thaj ando čudo phučenjas jek avres: “Ko si akava te zapovedil e pajšeče thaj e bavljače, a von te pokorisarenpe lešće?” 26 Askal o Isus thaj lešće učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero. 27 Dok o Isus inklijelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilačhe duhurja. Već dugi či indareljas e drze pe peste, niti trailas ando čher nego trailas ande limorja. 28 Kana o manuš dikhla e Isuse, čhudape pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: “So kames mandar, Isuse, majbare Devlešče čhaveja? Moliv tut na mučisar man!” 29 (Kaj o Isus zapovedisardas e bilačhe duhošće te inklijel andar godova manuš. Kaj već lungo vrjama o bilačho duho inčareljas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenas les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgolas e lancurja thaj o beng indareljas les ande pustinja.) 30 O Isus pe godova phučla les: “Sar bučhos?” Vo phendas: “Legija”, kaj ande leste dine e but bilačhe demonurja. 31 Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lende te džantar ando bezdan. (Abyssos g12) 32 A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mučel len te den ande bale. Thaj vo mukla len. 33 Askal e bilačhe demonurja inklijistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile. 34 A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline. 35 A o them inklijisto te dičhel so sas. Avile džiko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inklijistine e bilačhe demonurja sar bešel džike Isusešče pungre, furjardo ande drze thaj saste gođasa

e dar askal dijas pe lende. **36** A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobojisardas e manuše andre savo sas e demonurja. **37** Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lijalen e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja. **38** A o manuš andar savo o Isus tradas e bilačhe demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas leše: **39** "Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuče o Del." Vo ċelotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda leše o Isus. **40** A kana o Isus boldape palpale pe koja rig e jezerošći, maladale o them kaj željno ažućarenas les. **41** Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čher **42** kaj sas po meripe lešći jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš. Dok o Isus džalas ande Jairesko čher oko leste čićidelaspe sa o them katar sa e riga. **43** A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik naštik te sastarelas lat. **44** Nakhli palal leste thaj astardape e čoškostar katar e Isusešći haljina, thaj o rat odma ačhilo latar. **45** A o Isus phendas: "Ko astardape pale mungri haljina?" Savora počnisardine te braninpe, a o Petar phendas: "Sikavneja, o but o them čićideltut thaj spidelpe, a tu phučes ko astardape pale mande." **46** A o Isus phendas: "Vareko astardape pale mande. Haćardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo." **47** Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astardape pale leste thaj sar odma sastili. **48** A vo phendas lače: "Čejo, čiro pačipe sastardatu. Dža ando miro!" **49** Dok o Isus još čerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: "Ćiri čhej muli. Na mučisar majbut e sikavne." **50** Ašunda godova o Isus thaj phendas: "Na daral! Samo paća thaj voj traila!" **51** Kana o Isus areslo ando čher, či muklas khonikašće te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj laće dej. **52** A savora save sas ando čher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lende: "Na roven! Či muli, nego samo sovel!" **53** A von asanas lestar kaj džangline kaj muli. **54** O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: "Čhorije, ušti!" **55** Thaj lako duho boldape ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisarda te denla te hal. **56** A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lende te na phenen khonikašće so sas.

9 O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dijalen moć thaj vlast pe sa e bilačhe duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata. **2** Bičhalda len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen. **3** Thaj phendas lende: "Na te avel tumen tumenca po drom ni rovli, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine!" **4** Kana den ande varesko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav. **5** Ande savo gav či primin tumen, inklen andar godova gav thaj čhion o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les leše sudošće." **6** Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilarzinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen. **7** Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbumime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštilo andar e mule. **8** Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilijia, a aver palem phendine: "Uštilo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrijama." **9** A o Irod phendas: "Me čhindem e Jovanosko šoro. Ko si askal akava pale kaste gaći ašunav?" Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse. **10** Kana e apostolurja boldinepe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so čerdine. Askal o Isus inđarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida. **11** Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lende pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe. **12** Kana avilo majpaše o krajo e đesesko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te cínen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?" **13** A o Isus phendas lende: "Tumen den len te han!" A von phendine, "Najamen majbut katar pandž mangre thaj duj mačhe, osim te džas te cínas hamasko pale sa o them." **14** A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (či dinavenas pe e manušnja thaj e čhavra). O Isus phendas pire učenikonende: "Phenen lende te bešen ande skupine po pandžvardeš džene." **15** Thaj savora bešline. **16** A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mačhe, dikhlas prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonende te podelin e themešće. **17** Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće čídine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mačhe. **18** Jekhvar dok o Isus crdape po korkoro than te molilpe, lesa sas samo leše dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: "So phenel o them, ko sem me?" **19** Von phendine: "Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilijia, a trite palem kaj uštilo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja." **20** A vo phučla

len: "A tumen, so tumen phenen, ko sem me?" A o Petar phendas: "Hristo Pomazaniko e Devlesko!" **21** A o Isus zapovedisardas lendje te na phenen khonikašće kaj si vo o Mesija. **22** Thaj phendas: "Me, o Čavo e Manušesko, trubul but te trpisarav. E starešine, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito dес uštava andar e mule." **23** Pale godova o Isus phendas savorende: "Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknilpe korkoro pestar, nek svako dес lel piro trušul thaj nek džal pale mande. **24** Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les. **25** Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?" **26** Ko ladžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čavo e Manušesko, ladžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešći thaj e svete andelendi. **27** "Čačes phenav tumende: 'Varesave save si akate tumendar či merena dok či dičhena e Devlesko carstvo.'" **28** A kana nakhlha varekaj katar ohto dес katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molinpe. **29** Dok molilaspe, lesko muj promenisajlo, a e drze pe leste postanisardine parne thaj sjajne. **30** Ande godova pojavisajle duj manuša thaj čerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija. **31** Pojavisajle ande slava thaj čerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalim te pherdol o Lil. **32** E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešći slava thaj duj manušen save ačhenas lesa. **33** Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: "Sikavneja, lačhe kaj sam kate. Te čeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija." Či džanelas so phenel. **34** Dok vo još čerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učharda len, lija len e bari dar. **35** Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: "Akava si mungro Čavo saves odabirisardem! Leste čhon kan." **36** Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačhenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline. **37** A kana thejara o dес o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them. **38** Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: "Sikavneja, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco. **39** Inčarel les o bilačho duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mučel les thaj uništil les. **40** Molisardem čire učenikonen te traden e bilačhe duho andar leste avri ali von naštik tradine les." **41** A o Isus phendas lende: "O bilačhe thaj bi paćako manušalen! Kozom semasa

tumenca, a tuman či paćan. Phučaman kozom još trpiva tumen! An akaring čire čhave!" **42** Dok o čhavro avelas paše, o bilačho duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilačhe duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće. **43** Savora divisajle okolešće so o Isus čerdas. Thaj dok savora čudinas pe okolešće so čerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonende: **44** "Lačhe zapamtisaren so phenav tumende: Me, o Čavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušendе." **45** Ali e učenikurja či haćardine so motholas, kaj nas lendje dino te haćaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnili lende. **46** E učenikurja počnisdarine te raspravinpe ko maškar lende šaj avilosas majbaro. **47** O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhutale paše peste **48** thaj phendas lende: "Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhalda man. O Del smatrili kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!" **49** Askal o Jovano phenda e Isusešće: "Sikavneja, dikhlač ječe manuše sar ande čiro alav tradel e bilačhe duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova, kaj či džal pale tute." **50** A o Isus phendas lešće: "Na branin lešće! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende sil!" **51** Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldepe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalimo. **52** Thaj bičhalda e glasnikonen angle peste. Von đele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešće than kaj raćarela. **53** No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusalim. **54** Kana godova dikhline lešće učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: "Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?" **55** A o Isus boldape lende thaj phendas lende kaj či gndin lačhe. **56** Thaj deletar ande aver gav. **57** Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: "Džava pale tute kaj god tu te džas." **58** A o Isus phendas lešće: "E lisicen si lende jazbine, thaj e čiriklijen lende gnezdrurga, a man e Čhave e Manušešće naj kaj mungro šoro te čhav." **59** Varesave avrešće phenda o Isus: "Teljar pale mande!" A vo phendas lešće: "Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade." **60** O Isus phendas lešće: "Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo." **61** Još vareko phendas: "Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav pro te jartoman katar mungre familija." **62** A o Isus phendas lešće: "Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo."

10 Pale godova o Gospod odredisardas aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal. **2** Majsigo so bičhalda len phendas lende: "E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva. **3** Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhronen maškar e ruva. **4** Na indaren tumenca ni love, ni trasta, ni so podina. Dromesa na te hasaren tumari vrijama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca. **5** Ande savo god čher den, prvo phenen: 'Miro akale čherešće!' **6** Te avilo okote vareko dostoјno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostoјno tumaro miro boldelape tumende. **7** Kana aven ande varesosko čher, na načhen andar o čher ande aver čher, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zasluzil piri poćin." **8** Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen. **9** Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lende: Akaleja pašilo tumende e Devlesko carstvo! **10** A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inklijen pe lešće sokača thaj phenen: **11** Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astardape pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumende. Ali kava džanen: Pašilo tumende e Devlesko carstvo! **12** Phenav tumende: Ando des e sudosko majloče avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav. **13** Teško tumende manušalen andar o gav Horazin! Teško tumende manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešlinesas ande hrapavo thaj neudobne drze ando praho sago znako palo pokajanje. **14** Ali e manušende andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloče nego tumende. **15** Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar džiko nebo avena vazdine? Džiko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag. (*Hadēs g86*) **16** Pale godova phendas e učenikonende: "Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man." **17** Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: "Gospode, čak vi e bilačhe duhurja pokorinpes angle amende ande čiro alav!" **18** A o Isus phendas lende: "Dikhlem e bendende poglavica sar perel sar e munja andar o nebo. **19** Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpijonurja thaj pe sa e sila e dušmaješći thaj khanči či naškodila tumende. **20** Ali na raduin tumen kaj e bilačhe duhurja pokorinpe tumende, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande

Devlesko svitak ando nebo." **21** Ande godova časo o Isus pherdo bah ando Sveti Duho phendas: "Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebosko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smartin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknende. Ej Dade! Gajda tuće svidosajlo. **22** Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čavo thaj okova kašće o Čavo godova kamel te objavil." **23** Askal boldape ke učenikurja kana sas korkoro lerca thaj phendas lende: "Blago e manušenđe save dičhen okova so tumare jakha dičhen! **24** Phenav tumende: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen man, ali či dikhline man thaj či ašundine man!" **25** Jekhvar uštilo jek sikavno e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučlas: "Sikavneja, so trubul te čerav te dobiv večno trajlo?" (*aiōnios g166*) **26** A vo phendas lešće: "So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?" **27** Askal o manuš phendas "Čumide e Gospode Devle čire saste ileja, čire saste dušava, čire saste snagasa čire saste godasa, thaj volisar čire pašutne sago kaj volis korkoro tut!" **28** Pe godova phendas lešće o Isus: "Lačhe phendant. Godova čer thaj avela tut večno trajlo." **29** Ali vo lija te sikavelpe pravedno, thaj phučla e Isuse: "A ko si mungro pašutno?" **30** A o Isus phendas: "Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusalim ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čhudine lestar e drze, mardineles thaj deletar. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo. **31** Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhlae thaj nakhlo gajda kaj zaobiđisarda les. **32** A gajda vi o levito e rašajesko pomoćniko: nakhlo kotar, dikhlae thaj nakhlo paše leste. **33** Varesosko putnika Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste. **34** Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj paćarda len. Thaj čhutale pe piro magarco, indardale ande gostijonica thaj pobrinisajlo pale leste. **35** Thejara o des inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: "Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, poćinava tuće kana boldava man." **36** Askal o Isus phučla les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?" **37** A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće." Pe godova o Isus phenda lešće: "Dža thaj vi tu čer gajda!" **38** Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusalim, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čher. **39** A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelas dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko. **40** A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj

poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen lače te pomožil man." 41 A o Gospod phendas lače: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiritu pale but godova, 42 a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

11 Jekhvar kana o Isus završišardas e molitava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas leše: "Gospode, sikav men te molimen sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen." 2 O Isus phendas lende: "Kana molin tumen, phenen: 'Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav! Neka avel čiro carstvo! 3 Mangro amaro deamen svako des! 4 Thaj jarto amendje amare e bezeha, sago kaj amen jartosaras svakoneše ko sagrešil protiv amende thaj na de te peras ande kušnja!" 5 Askal o Isus phendas lende: "Zamislın te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen leše: 'Drugarina, deman udžile trin mangre. 6 Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!' 7 A okova andral phenel leše: 'Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čhavrora si manca ando kreveto thaj soven. Naštik uštav te dav tut.' 8 Phenav tumende: Ako či ni uštel te deles kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj leše drugare naj ladžavo te avel uporno. 9 Isto gajda phenav tumende: Manden thaj delape tumende! Roden thaj arachaena! Maren po vudar thaj putrelape tumende! 10 Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, arachel. Ko marel po vudar, putrelpe leše. 11 Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačho, del les umesto mačho sap? 12 Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono? 13 Ako tumen, vi ako sen bilače, džanan te den lačhe darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Svetu Duhu okolen save manden lestar!" 14 Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inklijisto o bilačho duho, o nemo manuš počnisardas te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo. 15 A varesave lendar phendine: "Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevuleše silava, savo si e bendengo knezo." 16 A aver iskušišardine e Isuses gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les. 17 Ali o Isus džangla lende gndimata thaj phendas lende: "Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijače članurja borinpes maškar pende, uniština piri familija. 18 Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevuleše silava tradav e bilače duhonen andar e manuša. 19 Ako me

e Veelzevuleše silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašče silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj najsene ando pravo. 20 Ali ako me e Devleše silava tradav e bilače duhonen, čačes avilo tumende o carstvo e Devlesko." 21 O Isus još phendas: "Džikaj god o zuralo manuš, lačhe naoružime, arachel piro čher, lesko barvalipe si sigurno. 22 Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil leše sa lesko oružje ande savo uzdilaspe, a o pleno razdelila." 23 Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil. 24 Askal o Isus phendas: "Kana o bilačho duho inkljel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či arachel o than, phenel: 'Boldava man ande mungro čher, ando manuš andar savo inkljistem.' 25 Thaj kana areslo o bilačho duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čher, šlado thaj lačhardo. 26 Askal džal thaj lel pesa efta aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanilpe. Po krajo godole manušeče avela majgore nego kaj sas leše po početko." 27 Dok o Isus godova phenelas, varesošći manušnji kaj sas maškar o but o them čhutas muj: "Blagoslovime o di čire dejako savo inđardatu thaj e čuča save pilan!" 28 O Isus phendas: "Još majblagoslavime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel pačivalo!" 29 A vo phenda lače: "Tumen manušalen save train ande akaja vrijama sen bilače manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či delape tumende osim e čudurja save o Del čerdas palo Jona. 30 Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušenje save trainas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičhalda les. Gajda okova so manca dogodilape avela znako kaj man, e Čhave e Manušeče, o Del bičhaldas akale themešće. 31 Po des kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ađes džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste! 32 E manuša save majsgo trainas ando gav savo akhardolas Niniva, uštena po des kana avela e Devlesko sudo thaj osudina e manušen save akana train. Kaj von pokaisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još či pokaisajle!" 33 O Isus majdur sikavelas: "Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičhen o svetlo. 34 Čiri jak si stenko čire telošće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ande svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama. 35 Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama. 36 Ako si sasto čiro

telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut." 37 Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čher te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija. 38 Kana godova dikhlas o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsgo nego so thodas pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj. 39 A o Gospod phendas leše: "Tumen e fariseja gadiči trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe. 40 Bi godavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisardas e manušes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal? 41 Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale inčaren samo pale tumende, okolendje savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal. 42 Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrće, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono. 43 Jao tumende farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana. 44 Teško tumende farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postain duhovno melale!" 45 Askal varesosko katar e sikavne e Mojsiješče zakonestar phendas e Isusešče: "Sikavneja, dok gajda phenes, vi amen vredos." 46 A o Isus phendas: "Jao vi tumende, sikavnalen e Mojsiješče zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save naštik te inđaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inđaren godova pharipe. 47 Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len. 48 Godolesa kaj či train so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so čerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende! 49 Zato vi o Del mudro phendas: 'Bičhalava lende e prorokonen thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.' 50 Zato tumaro naraštaj smatrilape došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko, 51 katar o rat e prvo prorokosko džiko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniku thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodelape o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čhordo! 52 Jao tumende, sikavnalen e Mojsiješče zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či

den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den." 53 Kana o Isus inklijisto okotar, e sikavne e Mojsiješče zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso. 54 Von dičhenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12 Askal cídape majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: "Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer. 2 Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende. 3 Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedilape." 4 O Isus nastavisardas: "Phenav tumende mungre drugarenđe na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova naštik čeren tumende khanči. 5 Ali phenava tumende kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čhudel les ando pakao. Lestar daran! (Geenna g1067) 6 Pa či li bičinenpe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel. 7 A tumende si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešče majvredne nego but e čiriklja!" 8 "Ko akate pe phuv anglo them priznajil kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešče kaj pripadil mande. 9 Ali okova savo odreknilpe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odreknivaman lestar angle anđelurja e Devlešče. 10 Ali phenav tumende ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartolape leše. Ali okolešće ko hulil po Svetu Duhu, či jartolape leše. 11 A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarija thaj angle vlast, na vodin briga so phenena te brainin tumen! 12 Kaj o Svetu Duhu ande godova časo sikavela tumen so te phenen." 13 Vareko maškar o them phendas leše: "Sikavneja, phen mungre phralešće te podelil manca so muklas amende amaro dad." 14 Pe godova o Isus phendas leše: "Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?" 15 Askal phendas savorende: "Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen." 16 Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: "Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda 17 thaj ačhilo te gndil ande peste: 'So te čerav? Kaj najman kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.' 18 Thaj phendas: 'Ake so čerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe. 19 Askal phenava

korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmoritu, ha, pi thaj veselitu! 20 Ali o Del phendas lešće: 'Bigodavereja! Već arjat mereja! A sa so čidan, kasko avela?' 21 Gajda avela okoleja kaj čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe save si vredno ande Devlešće jakha." 22 Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zato phenav tumenđe, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende. 23 Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze. 24 Dičhen pe gavranurja! Niti sadin niti čiden, naj len spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja! 25 A ko tumendar šaj e briganca te lundarel piro trajo samo pale jek des? 26 Dakle, ako tumen naštik čeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver? 27 Lače dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudinpe niti suven pešće drze. A phenav tumenđe kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či indarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluđa. 28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ades si, a već thejara čhudelpe ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara paćivalen! 29 Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali situmen dosta te han thaj te pijen. Na uzinemirin tumen zbog godova! 30 Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen. 31 Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumenđe! 32 Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešći te del tumen o Carstvo. 33 Bićinen okova so situmen thaj e love den e čorende! Gajda čidena tumenđe trijaste save či phurjon thaj barvalipe save či propadnila, večno blago save si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či halales. 34 Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo." 35 O Isus phendas lendje vi akava: "Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon. 36 Aven sago okola kaj ažućaren pire gospodare kana boldelpe andar e svaturja te odma putren lešće čim aresel thaj marel po vudar, 37 Blago o kole slugonendje saven o gospodari, kana avela, araćel džungade! Čačes phenav tumenđe, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len. 38 O gospodari šaj te boldelpe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugende saven o gospodari araćela kaj si još džungade thaj ažućaren les. 39 Ali akava džanen: te o domaćino džanglasas ande save časo avela o čor, či muklasas te o čor provalil ande lesko čher. 40 Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuina man." 41 Pe godova o Petar phendas: "Gospode, phenes li godoja usporedba samo

pale amende ili vi pale savorende?" 42 A o Gospod Isus phendas: "Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pre lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama? 43 Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, araćel kaj čerel gajda. 44 Čačes, phenav tumenđe, o gospodari čhola godole slugone te upravljlj lešće saste barvalipeja. 45 Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: 'Mungro gospodari či avela gajda sigo' thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol, 46 avela lesko gospodari ande godova džes kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či pačan, 47 O sluga save pindžarel e volja pire gospodariči, a khanči či čerdas te pripremilpe pale vrjama kana boldelape lesko gospodari, avela strogo kaznime. 48 A okova sluga kaj či džanglas e gospodareči volja, a čerda vareso so zasluzil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi rodelia. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodelape." 49 Askal o Isus phendas: "Me avilem te čhudav jag e sudiošći pe phuv! Sar volisardemas te već počnisardas te phabol! 50 Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smrto, zurales si mande pharo dok godova či avel gata! 51 Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor. 52 Kaj katar akana e familija rspilape: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande. 53 Boldelape o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, e dej protiv e čhej, thaj e čhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra." 54 A e bute themešće o Isus phendas: "Kana dičhen kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: 'Dela o bršnd!' Thaj gajda si. 55 Kana dičhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: 'Avela tati vrjama', thaj gajda avela. 56 Licemerja! Džanen te prosudisaren o izgled e nebosko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trubuinesas te pindžaren! 57 Tumen korkoro trubuinesas te pindžaren so si ispravno! 58 Sago vi ako vareko prl tumen zbog o dugo save či poćindje thaj kamel te indarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari čhudela tumen ande tamnica. 59 Phenav tuće: či inklijeva kotar dok či poćines sa so san udžile džiko poslednjo lovoro."

13 Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato save sas rimske upravniko dijas naredba te mudarenpe varesave manuša andar e Galileja.

Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve. 2 O Isus phendas lende: "Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcura save nasradisardine sas majbut bezechale katar aver Galilejcura? 3 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del! 4 Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezechale katar sa e manuša save trainas ando Jerusalim? 5 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del." 6 Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: "Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla. 7 Zato phendas e vinogradarešće: 'Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?' 8 A o vinogradari phendas lešće: 'Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj. 9 Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhinej lat.' 10 Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga. 11 Okote sas varesavi manušni savi dešuohto brš sas grbavo thaj naštik uspravilaspe. Ande late sas o bilačho duho savo čerelas te avel nasvali. 12 Kana o Isus dikhala, akhardala peste thaj phendas: "Manušnije, oslobodime san katar čiro nasvalipe!" 13 Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle. 14 A okova savo sas voda ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešće: "Šov si des ando kurko kana trubul te čerelpe bući! Ande godola desa aven thaj saston, a na ande savatosko des!" 15 O Gospod askal phendas lešće: "Licemerja! Vi tumen čeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarco katar e jasle thaj indarel les po paj te napolil les? 16 Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si lače okurja ande savatosko des?" 17 Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delendē save o Isus čerdas. 18 Pale godova o Isus phendas: "Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporedisarav les? 19 Slično si e gorušicače zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj čerdol ando kaš thaj e čiriklja čidenpe thaj čeren gnezdrurga ande lešće ranja." 20 Thaj palem phučla len: "Sova te usporediv e Devlesko carstvo? 21 Vo si sago o kvasco savo lel e manušni thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdelpo." 22 Gajda o Isus načhelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalim. 23 Askal vareko phendas

lešće: "Gospode, dali si cara okola kaj spasinpe?" A o Isus phendas lende: 24 "O vudar nebosko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumende, but rodene te den kroz leste, ali naštik dena. 25 Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: 'Gospode, putar amende!' Vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen, ni katar sen.' 26 Askal počnina te phenen: 'Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!' 27 A vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!' 28 okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenca kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonen ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri. 29 Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo. 30 Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare." 31 Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: "Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro lrod kamel te mudarel tut." 32 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen godole lisicače: 'Ake, tradav e bilačhe duhonen thaj sastarav ađes thaj thejara, thaj trito des avava gata.' 33 Ali ađes, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja naštik aven mudarde avrjal o Jerusalim. 34 Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokonen thaj čhudes e bara džiko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te čidav čire čhavren, sago e kvočka savi čidel pire pujen tale pešće phaka, ali tumen či kamline! 35 Ake akana, tumaro čher avela pusto! Thaj phenav tumende, či dičhena man dok či avel o časo kana phenena: 'Blagoslovime o kova savo avel ando alav e Gospodesko!'"

14 Jek savato avilo o Isus ando čher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lače lenas sama pe leste so čerela. 2 Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar. 3 Pe godova o Isus phučla e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: "Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarelpe o manuš ili naj?" 4 A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastardale thaj phendas lešće kaj šaj džaltar. 5 A o Isus phendas: "Ko tumendar savatone či čerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?" 6 Pe godova naslen so te phenen. 7 Kana o Isus dikhlas sar okola

kaj si akharde pe gozba len pešće prve thana te bešen, phendas lende e usporedba: 8 "Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar? 9 Te či o domaćino save akhardas tut thaj vi les phenela tuče: 'Ušti thaj de o than okole manušešće.' Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than. 10 Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuče: 'Drugarina pripremisardem tuče majlačho than!' Askal aveja počastime angle sa save si akharde. 11 Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." 12 A askal o Isus bolda pes ko domaćino thaj phendas lešće: "Kana čeres habe ili večera, na akhar čire drugaren, ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuče. 13 Nego kana čeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren. 14 Kaj len naj sova te bolden tuče. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule." 15 Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: "Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!" 16 A o Isus phendas lešće: "Varesosko manuš čerda bari večera thaj akhardas e but e themes. 17 Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonende: 'Sa si gata. Aven!' 18 A von jek pale avreste phendine kaj naštik te aven. O prvo phendas lešće: 'Čindem njiva thaj trubul te džav te dikhavla. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 19 Aver phendas: 'Čindem deš guruvu, thaj trubul te džav te isprobiv len dali si lačhe. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 20 O trito phendas: 'Upravo ženisajlem thaj zato naštik te avav.' 21 O sluga boldape thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjalo thaj phendas e slugašće: 'Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.' 22 Kana o sluga gajda čerdas, javisardas e Gospodarešće: 'Gospodarina, čerdo si so phendan thaj još si than.' 23 O gospodari phendas e slugašće: 'Inklji pe droma avrjal o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čhere e themesa. 24 Kaj phenav tumende: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi čerdem.'" 25 E Isuseja putuilas o silno them. O Isus boldape thaj phendas lende: 26 "Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, dej, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače naštik avel mungro učeniko! 27 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, naštik avel mungro učeniko! 28 Kaj khonik tumendar,

kana kamel te sagradil e kula, či prvo bešel thaj proračunil e troškurja te dičhel dali si les sova te završil. 29 Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj naj les dosta love te završil, a askal savora save godova dikhlinesas mardinesas muj lestar 30 thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a naštik završil!' 31 Ili save caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gndil dali šaj pire deš milje vojnikonanca te svladil okoles save avel pe leste pire biš milje vojnikonanca? 32 Ako procenil kaj naštik te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro dok si lende protivnikurja još dur po drom. 33 Zato khonikal naštik postanil mungro učeniko save či mućel sa so si les zbog mande." 34 Askal o Isus još phendas lende: "O lon si lačho. Ali ako o lon naj londo, sova askal londarelape? 35 O bilondo lon naj lačho ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana već situmen kan!"

15 Oko o Isus čidape e but e carinikurja thaj e bare bezechale manuša te ašunen les sar sikavel. 2 Zato e fariseja thaj sikavne e Mojsiješće zakonestar mrmljinjas: "Družilpe e bezechalenca thaj još čak vi hal lenca!" 3 Pe godova o Isus phendas lende akaja usporedba: 4 "Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječe či mućela okolen injavardeš thaj inja ande divljina, thaj či delosas te rodel godole ječe dok či aračhel les? 5 A kana aračhel les, pherdo bah čhol les pe dume 6 thaj boldel les čhere thaj čim aresel čhere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.' 7 Phenav tumende, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezechalo manuš save obratilpe e Devlešće nego pale injavardeš thaj inja save gndin kaj si pravednikurja thaj kaj či trubun te obratines ko Del." 8 O Isus phendas lende: "Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lačhe šlavel o čher thaj rodel dok či aračhel les? 9 A kana aračhel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem o rup save hasardem.' 10 Phenav tumende, kaj gajda e Devlešće anđelurja raduinape pele jek bezechalo save obratilipe." 11 Thaj o Isus nastavisarda te čerel svato: "Varesave manuše sas duj čhave. 12 O majterno phenda pire dadešće: 'Dade, deman akana mungro naslestvo save pripadil mande.' Thaj o dad podelisarda o barvalipe. 13 Kana nakhline varesave desa o majterno čhavo čidas sa piro thaj otpotuisarda ande dur phuv thaj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilačhe trajosa. 14 Kana potrošisarda sa, dija e bari bok

ande godoja phuv, thaj nas les so te hal. 15 Askal ġeľo thaj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv thaj čarjarelas lešće balen. 16 O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljsuske katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešće. 17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamnikonen si habe gaći kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar! 18 Uštava, teljarava ke mungro dad thaj phenava lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del ando nebo! 19 Najsem majbut dostojo te akharama čire čhavesa. Primima sago ječe katar čire najamnikurja.' 20 Uštilo thaj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čher, lesko dad dikhla les dok sas još po drom thaj sažalisajlo pe leste thaj prastajas angle leste, dijales mrtiko thaj čumida les. 21 A o čhavo phendas lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del! Najsem majbut dostojo te akharama čire čhavesa.' 22 A o dad phenda e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina thaj den pe leste! Čhon lešće e angruči po naj thaj e sandale pe lešće pungre! 23 Anen e majthule guruve thaj denle čhurjasa, pa te pogostime thaj te veselime. 24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo thaj akana boldape ando trajo, hasardo sas thaj akana arakhadilo! Thaj počnisardine te veselinpe. 25 Pale godoja vрjama lesko majpurano čhavo čerelas bući ande njive. A kana boldape thaj sas već paše, andar o čher ašundolas e muzika thaj o čhelipe. 26 Pa akhargas ječe slugo te phučel so si godova. 27 A o sluga phendas: 'Boldape čiro phral thaj čiro dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo boldape džudo thaj sasto.' 28 O majpurano phral holjaljo thaj či kamla te del andre. Askal o dad inkljisto thaj počnisarda te molil les te del andre. 29 A vo phendas pire dadeše: 'Me ake gaći brš služiv sago robo tuće thaj nikada či obisardem te čerav so phendant mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca. 30 A kana avilo kava čiro čhavo savo e kurvencia haljarda sa čiro barvalipe, tu dijan lešće čhurjasa majthule guruve.' 31 Pe godova o dad lesko phendas lešće: 'Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi čiro si. 32 Ali trubul te radujimen thaj veselimen kaj akava čiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!"

16 O Isus askal phenda pire učenikonendē e usporedaba:
"Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj r̄spil o barvalipe pire gospodaresko. 2 O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: 'So godova ašunav pale tute? Sikav mande o računo kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe

zato kaj majbut naštik aves mungro upravitelj!' 3 Pe godova o baro sluga phendas ande peste: 'So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav bući pale leste? Te džav te hanavav najman snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande. 4 Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lačhe primina man ande pire čhera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.' 5 Askal akhargas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phučla e prvo manuše savo sas udžile: 'Kozom san udžile mungre gospodarešće?' 6 'Šel bačve maslinsko zetino', phendas o kova savo sas udžile. A o baro sluga phendas lešće: 'Le čiro računo beš thaj odma ramosar pandžvardeš.' 7 Pale godova phendas e aver manušešće: 'A tu, kozom san tu udžile?' 'Šel mere div.' Phendas vi lešće: 'Le čiro računo thaj ramosar pe ohtovardeš.' 8 Thaj o gospodari pohvalisarda e bilačhe upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnalažljivo postupin prema okola save si lendje slične, nego e manuša katar o svetlost. (aiōn g165) 9 A me phenav tumende, steknīn tumende drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo. (aiōnios g166) 10 Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako naštik pačas e manušešće ande cikne buća askal naštik pačas lešće ni ande bare buća. 11 Ako naj senas pačivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumende duhovno barvalipe te upravin lesa? 12 Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas pačivale, sar o Del dela tumen tumaro? 13 Ni jek sluga naštik robui duje gospodarenđe ande isto vрjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela pačivalo a avres prezirila. Naštik služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vрjama." 14 Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus. 15 A o Isus phendas lende: "Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrīn vredno, e Devlešće grjacolpe." 16 Askal o Isus phenda lende: "E Mojsijesko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilaspe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisaras savoren te den ande Devlesko carstvo. 17 Ali godova či značil kaj e Mojsijesko zakon majbut či vredil kaj majloče nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono. 18 Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavilpe katar piri romnji thaj lel avrja, čerel preljub; thaj ko oženilpe e romnjasa savi si rastanime, preljub čerel." 19 Askal o

Isus nastavisarda: "Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trailas svako des raikane thaj veselilaspē. 20 A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar, 21 thaj čeznilas samo te čaljol e prušukanca save perenjas katar e barvaledi sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste. 22 A kana mulo o čoro, e andelurja inđardine les ande Avramešće angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les. 23 A lešći duša deli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhlas e Lazare ande Avramešće angalja. (Hadēs g86) 24 Thaj čhutas muj: 'Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj Šudrijarel mungri čhib kaj zurales mučiman ande akava plameno.' 25 Pe godova phendas o Avram: 'Detut godi, čhajeja, kaj tu pale čiro trajo primisardan čiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešilpe, a tu mučistu. 26 Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamlinesas naštik načhen okotar akaring, niti akatar okoring.' 27 Pe godova o barvalo manuš phendas: 'Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čher mungre dadesko. 28 Kaj siman pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.' 29 A o Avram phendas lešće: 'Opominil len o Mojsija thaj e prorokurja ande prire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.' 30 A vo phendas: 'O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratinape.' 31 A vo phendas lešće: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonen, či pačana sa vi te uštel thaj avel lende vareko andar e mule.'"

17 O Isus phendas pire učenikonende: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje. 2 Kasave manušešće avilosas majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara pačipe. 3 Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajilpe. 4 Pa ako vi efta drom po des sagrešil protiv tute thaj efta drom po des avel thaj phenel tuće: 'Jartosar mande. Pogrešišardem!', jartosar lešće." 5 E apostolurja phendine e Gospodešće: "Trubul amen majbut pačipe. Phen amende sar te dobis!" 6 O Gospod phendas lende: "Te avel tumen pačipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: 'Inkaltu e korenosa thaj presadit ando more!', thaj vo presadisajlosas. 7 Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes

andar o polje thaj del ando čher: 'Av brzo thaj beš pale sinija?' 8 Či umesto godova phenena lešće gajda: 'Čer mande večera! Čhov e kecelja pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj pijeja?' 9 E slugašće pale godova či zahvalilpe kaj vo samo čerel piri buči. 10 Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: 'Sluge sam save či zasluzin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!' 11 Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalim, o Isus načhelas maškar e Samarijači thaj e Galilejači regija. 12 Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur 13 thaj počnisdarine te čhon muj: "Isuse, Sikavneja, smiluisar tut amende!" 14 Kana o Isus dikhla len, phendas lende: "Džan thaj sikaven tumen e rašajende te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!" Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba. 15 Jek lendar dikhla kaj sastilo, boldape thaj slavisarda e Devle andar sasto glaso. 16 Čhudape pe koča angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija. 17 O Isus phučla: "Či li sastile deš džene? Kaj si okola injia? 18 Dali nijek lendar či boldape te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?" 19 Askal phenda e manušešće savo sastilo: "Ušti thaj dža. Čiro pačipe ande mande spasisarda tut!" 20 E fariseja phučline e Isuse: "Kana avela e Devlesko carstvo?" A vo phenda lende: "E Devlesko carstvo či avela e znakonенca save e manuša šaj promatrin gajda te šaj dičel pes. 21 Naštik phenelape: 'Aketalo akate!', ili: 'Eketalo okote!' Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!" 22 Pale godova phendas e učenikonende: "Avela e vрјama kana kamera te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičena godova đes. 23 Askal phenena tumende: 'Eketalo okote, aketalo akate!' Ali na džan thaj na prasten inča! 24 Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebosko thaj rasvetili sa džike aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušešće Čhavesa, ando mungro đes. 25 Ali majsigo trubuv but te pretriv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man. 26 Thaj sago kaj sas ande Nojašći vрјama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko. 27 E manuša hanas, pijenas, ženinaspe thaj udainaspe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo. 28 Askal avela sago kaj sas dumut kana trailas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, činenas thaj bićinenas, sadinas thaj gradinas, 29 sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštišarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav. 30 Isto gajda

iznenada avela ando ḫes kana boldava man me o Čhavo e Manušesco. 31 Gajda ande okova ḫes, ko avela po krovo, a leše stvarja si ando čher, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa. 32 Den tumen godi sar muli e Lotošći romnji! 33 Kaj ko lela sama pe piro trajo te aračhe les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost. 34 Phenav tumende, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lelape, aver mućelape. 35 Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lelape, a aver mućelape. 36 Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela." 37 Pe godova e učenikurja phučline les: "A kaj godova Gospode?" A o Isus phenda lende: "Avela očito sago vi akaja poslovica: "kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo."

18 Askal o Isus phenda e učenikonende e usporedba te

sikavel len sar uvek trubun te molinpe thaj sar nikada či trubun te odustanin. 2 Thaj phendas: "Ande jek gavas jek sudija savo či daralas e Devlestara e themestar či ladžalas. 3 A ande godova gavas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: 'Deman pravda angle mungro protivnika.' 4 O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phenda: 'Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša, 5 ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!" 6 Askal phendas o Gospod Isus: "Dičhen sar ispravno postupisarda o nepravedno sudija. 7 Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lende molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadlin lešće thaj vapin leše o ḫes thaj e rjat. 8 Phenav tumende kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesco, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo pačipe?" 9 Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavende save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas: 10 "Duj manuša đele ando Hramo te molinpe. Jek sas fariseji a aver cariniko. 11 O fariseji ačhelas thaj molilas pale peste: 'Devla, nais tuće kaj najsem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko. 12 Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.' 13 A o cariniko, ačhelas majdr, thaj či usudilaspe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pečelaspe ando koljin te sikavel piri tuga thaj phenelas: 'Devla av milostivo mande bezechalešće!' 14 Phenav tumende: vo boldape čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." 15 A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende. 16 A o Isus akharda

len thaj phendas: "Mučen e čhavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo." 17 "Čačes, phenav tumende, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste." 18 Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: "Lačhe sikačneja, so trubul te čerav te dobiv o večno trajo?" (aiōnios g166) 19 A o Isus phendas lešće: "Sostar man akhares lačheja? Khonikal naj lačho, nego li samo o jedino Del. 20 A e zapovedi andar o Mojsijesko zakon džanes: 'Na čer preljub', 'Na mudar', 'Na čor', 'Na svedočesar hohamne', 'Poštuisar čire dades thaj čire dejia.'" 21 A vo phendas: "Sa gadava čerav katar mungro ternipe." 22 Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: "Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorenđe thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj dža pale mande." 23 Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sasle. 24 O Isus dikhla pe leste thaj phendas: "Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo! 25 Maj loče si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo." 26 Okola save godova ašundine, phendine: "Pa ko askal šaj spasilpe?" 27 A o Isus phendas: "So si nemoguće e manušenđe, moguće si e Devlešće." 28 Askal o Petar phendas: "Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut." 29 A o Isus phendas lende: "Čačes, phenav tumende, naj godova savo muklasas piro čher, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire dejia, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo, 30 a te či već pe akava them primila majbut nego so muklas, a pe okova them savo avel vi večno trajo." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 O Isus čidas oko peste e dešduj apostolen thaj phendas lende: "Ake das ando Jerusalim, a okote dogodilape sa so e prorokurja ramosardine ando Svetu lili, pale mande e Čhave e manušešće. 32 Von predaina man ande vas e nevernikonende, save marena muj mandar, ladžarena man, vređona man, 33 bičuina man thaj mudarena man, ali me o trito ḫes uštava andar e mule." 34 A e učenikurja khanči katar godova so o Isus phendas či haćardine. O značenje godole alavengo sas lendar garado thaj naštič haćardine so o Isus phenelas lende. 35 A kana o Isus avilo paše džiko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelas po drom thaj prosilas. 36 A kana o koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phučlas so si godova. 37 Phendine lešće: "Načhel o Isus andar o Nazaret." 38 A vo pe godova čhutas muj: "Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitut mande!" 39 A okola kaj džanas anglat o Isus ačhavemas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: "E Davidešće Čhaveja, smiluitut mande!" 40 Kana o Isus ašunda les ačhilo

thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les: **41** "So kames te čerav tuče?" A vo phendas: "Gospode, te šaj dikhav." **42** A o Isus phendas lešće: "Akana Šaj te dičes! Čiro pačipe sastarda tut." **43** E kore manušešće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavl e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešće.

19 O Isus dijas ando Jerihon. Dok načelas kroz o gav,

2 angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo. **3** Probilas te dičel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštik dikhlas les katar o but o them savo sas oko leste. **4** Vo zato prastaja anglal, thaj lijape opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načel te Šaj dičel les. **5** Kana o Isus areslo pe godova than, dikhlas opre thaj phendas lešće: "Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher." **6** O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher. **7** A sa save godova dikhline počnisardine te mrmilan: "Đelo ando čher e bezehalesko!" **8** A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: "Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorenđe! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut." **9** Pe godova o Isus phendas lešće: "Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo! **10** Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasiv okova so si hasardo!" **11** O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lende još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusalim thaj gndinas kaj odma pojavilape e Devlesko carstvo. **12** Thaj phendas: "Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te otpuтиl ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldelpe. **13** Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lende: 'Trguin akale rupesa dok či boldav man.' **14** A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: 'Či kamas te akava caruisarel pe amende.' **15** Kana vo primisarda piro carstvo thaj boldape palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine. **16** O provo sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina, o iznos savo dijan man čerdem te avel deš drom majbut.' **17** Phendas lešće: 'But lačhe! Lačho san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!' **18** Aver sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina o iznos savo dijan man čerdem te avel pandž drom majbut.' **19** Phenda lešće: 'Lačhe! Vladi pe pandž gava!' **20** A o trito

sluga avilo bi zaradako thaj phendas: 'Gospodarina, ale tuče čiro rup, savo dijan man. Arakhvas les garado ando dikhloro. **21** Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.' **22** Phendas lešće: 'Pe čire alava aveja osudime, bilačho slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj čidav kaj či sadisardem? **23** Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.' **24** Pe godova o caro phendas kolende save sas kote čidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.' **25** Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!' **26** O caro phenda lende: 'Phenav tumende: Okoles kas si, delape lešće još majbut, a okoles save naj, lelape lestar vi okova cara so siles. **27** A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.' **28** Nakon so phendas lende godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalim. **29** Kana avilo paše džike gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhalsa anglal pire duj učenikonem **30** thaj phendas lende: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, aračhena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les. **31** Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mućena len." **32** Von dele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phenda lende **33** Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lende: "Sostar putren e magare?" **34** A von phendine: "Trubul e Gospodešće." **35** Andine e magare ko Isus thaj čhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste. **36** Thaj dok O Isus gajda džalas po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtičurja po drom angle leste te sikaven lešće čast. **37** A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline. **38** Phenenas: "Blagoslovime o Caro, savo avel ando alav e Gospodesko! Miro po nebo thaj slava e Devlešće ande visine!" **39** Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Sikamneja, phen čire učenikonende te na phenen godova." **40** O Isus phendas: "Phenav tumende, ako von ačhen, e bara slavin!" **41** Kana o Isus avilo paše džiko Jerusalim thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste. **42** Thaj phendas: "Sar volisardemas te ađes arakhlinesas o drom e miroško! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar. **43** Avena e đesa kana o dušmano zauzmila čire zidurja, okolina tut thaj čićidena tu katar sa e riga. **44** O Jerusalime, sravnina tut e phuvjasa thaj vi čire čavren ande

tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut.” 45 Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen. 46 Thaj phenda lende: “Ando Sveti lil ramol: ‘Mungro Hramo trubul te avel o čher pale molitva’, a tumen pretvorisardine les ande razbojničko pećina!” 47 Pale godova o Isus svako des sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les, 48 ali či arakhline o način sar te čeren godova kaj o them pažljivo čolas kan ke lesko sikavipe.

20 Jek des dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine 2 thaj phucline les: “Phen amendē ko dija tut vlast te čeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?” 3 A o Isus phendas: “Vi me tumen vareso phučava: Phen mande 4 Dali o Del phenda e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova?” 5 A von počnisardine te raspravin pes maškar peste: “Te phendam katar o Del, phenela amendē sostar askal či pačaine lešće? 6 A te phendam katar o manuš, sa o them čhudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them pačal kaj sas o Jovano proroko.” 7 Zato phendine e Isusešće kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoritetu te bolel. 8 A o Isus phendas lende: “Askal ni me tumenđe či phenava katar man vlast!” 9 Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporedba: “Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarenđe. A askal otpotuisarda pe lungo vrjama. 10 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te kušen lesko deo savo bijandas e drak. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuče vastenca. 11 Pe godova vo bičhalda lende aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuče vastenca. 12 Bičhaldas lende vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les. 13 Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: ‘So te čerav? Bičhalava lende mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.’ 14 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te čeren svato maškar pende: ‘Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o naslestvo avela amaro.’ 15 Tradineles avri andar o vinogrado thaj mudardine les. So gndin so čerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas? 16 Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarenđe ando najam.” A okola save ašunenas e

Isuse phendine: “Amen vareso gjada nikad či čerdamas!” 17 A o Isus lačhe dikhlas pe lende thaj phendas: “A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveti lil: ‘O bar saves čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?’ 18 Te ko god perel pe godova bar phađela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel.” 19 E sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lačhe džangline kaj godoja usporedba odnosilpe pe lende, ali daranas katar o them. 20 Katar askal počnisardine te vrebin les thaj bičhaldine e špijunen save čerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phenda vareso bilačhe thaj te predain les e rimske upravitelješće. 21 Thaj phucline e Isuse: “Sikavnea! Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čačes sikaves e Devlesko drom. 22 Phen amendē dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?” 23 A o Isus dikhlas kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lende: 24 “Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?” A von phendine: “E carošći.” 25 “Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko.” 26 Gajda naštik arakhline doš ande okova so o Isus phenda anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko. 27 Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phucline e Isuse: 28 “Sikavnea, o Mojsije ramosardas amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čhavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te indrel lesko prezime. 29 Gajda sas efta phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra. 30 Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo, 31 askal o trito thaj gajda vi sa efta muline, a či mukline čhavra. 32 Po krajo muli vi e romnji. 33 Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efta phralendi?” 34 O Isus phendas lende: “E manuša akale themešće udainape thaj ženinape. (aiōn g165) 35 Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostoje te ušten andar e mule thaj traina ande okova them savo avela, či ženinape niti udainape. (aiōn g165) 36 Von majbut naštik ni merena, kaj avena slične sar e anđelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule. 37 A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisardas ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline. 38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude.” 39 Pe godova phendine lešće varesave sikavne

e Mojsiješće zakonestar: "Sikavneja! Lačhe phendan!" 40 Thaj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučel les. 41 Askal o Isus phučla len: "Sostar phenelpe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko? 42 Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja: 'Phenel o Gospod mungre Gospodešće: Beš pe mungri počasno desno rig 43 dok či čav cire dušmajen tale cire pungre.' 44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?" 45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende: 46 "Len tumen sama katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar, save volin te phiravenpe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe. 47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molinpe dugo e Devlešće. Von avena majstrogos osudime."

21 O Isus ando Hramo dikhlas e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešće. 2 A dikhla vi varesošće čore udovica savi čhutas okote samo duj majcikne kovanice. 3 Thaj phendas: "Čačes, phenav tumende akaja čori udovice čhutas majbut savorendar. 4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čorpe dijas sa so silat." 5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barenca thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešće, a o Isus phendas: 6 "Avela e vrjama kana katar akava so dičen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado." 7 E učenikurja phučline les: "Sikavneja, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?" 8 A vo phendas lende: "Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: 'avili e vrjama'. Na džan pale lende! 9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo." 10 Askal još phendas lende: "O them borilape protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja. 11 Pe sa e riga e themešće avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them. 12 Ali majsigo katar sa akava astarena tumen thaj tradena tumen. Predaina tumen e manušende ande sinagoge te sudin tumende. Indarenata tumen angle carurja thaj angle upraviteľja zato kaj sledin man. 13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo. 14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana! 15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjače naštik proturečila niti te oduprilipe ni jek tumaro protivniko. 16 A

izdaina tumen čak vi tumare dada, dej, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena. 17 Savora mrzana tumen zato kaj sledin man. 18 Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro. 19 Tumare duše spasinape zbog godova, ako či odustanin." 20 O Isus nastavisarda te phenel lende: "A kana dičena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalim, askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela opustošime. 21 Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inklijen andar leste, a ni o kola save si ando polje neka či boldenpe ando gav. 22 Kaj ande godola đesa avela e Devlešći kazna te pherdol sa so ramol ando Svetu lili. 23 Teško e khamne manušnjende thaj okolende save den čuci e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša. 24 Avena mudarde katar o oštros mačo, thaj avena indarde ando ropstvo pe sasto them. A o Jerusalim uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolenđi save či džanen palo Del." 25 O Isus phenda: "Pojavinape e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe cereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more. 26 O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažućarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrmome. 27 Askal dičena man, e Čhave e Manušešće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava. 28 Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobodila tumen." 29 Pale godova o Isus phendas lende e usporedba: "Dičen e smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Kana dičen kaj mučen e patrija, korkoro već džanen kaj paše si o milaj. 31 Gajda vi tumen kana dičen sa akala događaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko. 32 Čačes, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel. 33 O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad." 34 O Isus phenda lende: "Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvalipe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes, 35 savo avela sago zamka, pe sa e manuša save train pe sasti phuv. 36 Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa kava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čavo e Manušesko." 37 O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račasa inklijelas thaj račarelas pe Maslinsko gora. 38 A sa o them već katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22 Avili paše e Pasha savi sas prvo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangreng. 2 E šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e

Isuse. Ali daranas katar o them. 3 Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće apostolurja. 4 Vo delo thaj dogovorisajlo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lende e Isuses. 5 A von, kana ašundine, raduisajle thaj obećisardine kaj dena les love. 6 O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisardas te rodel lačhi vrjama te izdail e Isuses lende, a te na dičel o them. 7 Kana avilo o prvo des katar o prazniko e bikvascošće mangreng, ande savo trubujasas te žrtvulpe o bakhro palo prazniko e pasha. 8 O Isus bičhalda e Petre thaj e Jovano thaj phendas lende: "Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha." 9 A e učenikurja phucline les: "Kaj kames te pripremis lat?" 10 A vo phenda lende: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando bokali. Teljaren pale leste ando čher savo vo del 11 thaj roden e domaćine ande godova čher thaj phenen lešće: 'O sikavno phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonena?' 12 Vo sikavela tumenđe e bari soba po sprato. Okote pripremin." 13 E učenikurja dele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lende thaj okote pripremisardine e pashalno večera. 14 Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolanca. 15 Askal phendas lende: "Saste ilesa čeznisdarem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke. 16 Kaj phenav tumenđe, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol lači svrha ande Devlesko carstvo." 17 Lijas o tahtaj e molava, zahvalisardas e Devlešće thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende. 18 Kaj, phenav tumenđe: či majbut pijava mol sa dži ke okova des kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko." 19 Askal o Isus lija o mangro, zahvalisardas e Devlešće pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonendje thaj phenda: "Akava si mangro telo savo delpe pale tumende. Akava čeren mande po spomen." 20 Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si nevo Savez ande mangro rat, savo čhordol pale tumende." 21 "Ali ake, mangro izdajniko bešel manca pale sinija. 22 Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešće savo izdaila man!" 23 A e učenikurja pe godova počnisardine te phučenpe ko maškar lende šaj avilosas godova. 24 Askal e učenikurja počnisardine te prepririnpe maškar pende ko si lendar majbaro. 25 A o Isus phendas lende: "E carurja akale themešće gospodarin pe pire tema thaj okola saven si vlast pe tema kamen te o them phenel pale lende kaj si lačhe. 26 Ali tumen na čeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o voda sago kova kaj služil. 27 Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija

ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende. 28 Ačhiline manđe verne ande mungre kušnje. 29 Zato dav tumen ando naslestvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad 30 te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošće." 31 A o Isus phenda: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro pačipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o div kroz o sito. 32 Ali me molisajlem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen." 33 O Petar phendas lešće: "Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto." 34 A o Isus phendas lešće: "Phenav tuče Petre, ades ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 35 Thaj phendas: "Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumenđe vareso?" A von phendine: "Khanči či falilas amende." 36 Ali akana phendas lende: "Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bičinel pire gada thaj nek činel pešće mačo. 37 Kaj phenav tumenđe, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lili: 'Ubrojime si maškar e zločincurja', kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdolape." 38 Von phendine lešće: "Gospode, ake akate si amen duj mačurja!" A o Isus phendas lende: "Dosta si!" 39 Askal inklijisto okotar thaj po običaj uputisajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešće učenikurja. 40 Kana areslo okote phendas lende: "Molin tume te na peren ande kušnja!" 41 Pale godova delo majdur lendar kozom šaj čhudelpe o bar thaj pelo pe pire koča thaj molisajlo: 42 "Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patrje. Ali na te avel mangri nego čiri volja!" 43 A askal sikadiło lešće o andeo andar o nebo te ohrabril les. 44 A o Isus sa majzurale molilaspe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešće save perenas pe phuv. 45 Uštilo katar e molitva, boldape ke učenikurja thaj arakhlanen sar soven, iscrpime katar e žalost. 46 Pa phendas lende: "Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnje!" 47 Dok o Isus još čerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te čumidel les. 48 A o Isus phendas lešće: "Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušešće Čhave?" 49 A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phucline: "Gospode, te napadnis len e mačesa?" 50 A jek lendar zamahnisardas e mačosa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhindas lesko desno kan. 51 A o Isus phendas: "Mučen len te čeren godova! Na oduprin tumen majbut!" Askal čhutas o vas pe lesko kan thaj sastarda les. 52 Askal

o Isus phenda e manušende save aviline te astaren les, e šorvale rašajenđe, e hramske stražarendje thaj e židovske starešinendje: "Sago po pobunjenuko aviline pe mande e mačonanca thaj e rovlijenca! **53** Sostar či astardine man ando Hramo? Svako des semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama." **54** Astardine e Isuse thaj inđardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale lete. **55** A e stražarja maškare ande avlja astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende. **56** Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!" **57** A o Petar hohadas: "Manušnije pa me či pindžarav les." **58** Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!" A o Petar phendas: "Naj sem, manušeja!" **59** Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phenda: "Vi akava sas čačes lesa! Pa Galilejco si!" **60** A o Petar phendas: "Manušeja, či džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, oglasisajlo o bašno. **61** Askal o Gospod boldape thaj dikhlas po Petar, a o Petar dijape godi ke alava e Gosodešće, save phendas lešće: "Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." **62** O Petar inklijisto andar e avlja thaj zurales rujas. **63** A e čuvanja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar **64** Učhardine lešće jakha thaj phenenas lešće: "Prorokuisar ko dijatu dab!" **65** Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće. **66** A kana svanosardas o des, cídape o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće. **67** Von phendine lešće: "Ako san tu o Hristo, phen amendje godova!" A o Isus phendas lende: "Ako phenav tumende, či paćana mande. **68** Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande. **69** Ali katar akana me, o Čavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogućo Del." **70** Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čavo e Devlesko!" Vo phendas lende: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!" **71** Pe godova von phendine: "Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muji!"

23 Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće ušteline thaj inđardine e Isuses ko Pilato savo sas rimsko upravitelj **2** thaj optužisardine les: "Astardam les sar zavodil e theme thaj phenel lende te na poćinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro." **3** O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešće: "Gajda si sago kaj tu phenes!" **4** Askal o

Pilato phendas e šorvale rašajenđe thaj e themešće: "Nisošći doš či arakhav pe akava manuš!" **5** Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e galilejači thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalim!" **6** Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco. **7** Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande galilejači regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalim. **8** A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo. **9** Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešće. **10** A e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les. **11** O Irod zajedno pire vojnikonenga marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhalsa le palpale ko Pilato. **12** Godova des o Irod thaj o Pilato pomirisajlo kaj sas majsigo dušmaja. **13** O Pilato akhardsa e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes **14** thaj phendas lende: "Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les. **15** A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhalsa les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zasluzisardas smrto. **16** Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les." **17** [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mučenjas lende po ječe phangles] **18** A sa o them ande jek glaso čhutas muj alavencia: "Mudar les a muk amendje e Varava!" **19** (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalim.) **20** O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mućel e Isuses. **21** Ali o them čholas muj: "Razapnisar les! Razapnisar les!" **22** Phučla len o Pilato trin drom: "Ali savo zločino vo čerdas? Me khanči či arakhav pe leste sova zasluzisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les." **23** A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čholas muj sa majzurale thaj majzurale. **24** O Pilato presudisarda te udovoljil lende. **25** Thaj muklas o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojnikonende vas te čeren lesa okova so o them kamlas. **26** Dok inđarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelaspe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te inđarel palo o Isus. **27** Palo Isus džalas o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste. **28** O Isus boldape lende thaj phendas lende: "Manušnjalen andar o Jerusalim, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra. **29** Kaj ake aven e đesa kana phenelapse: 'Blago e

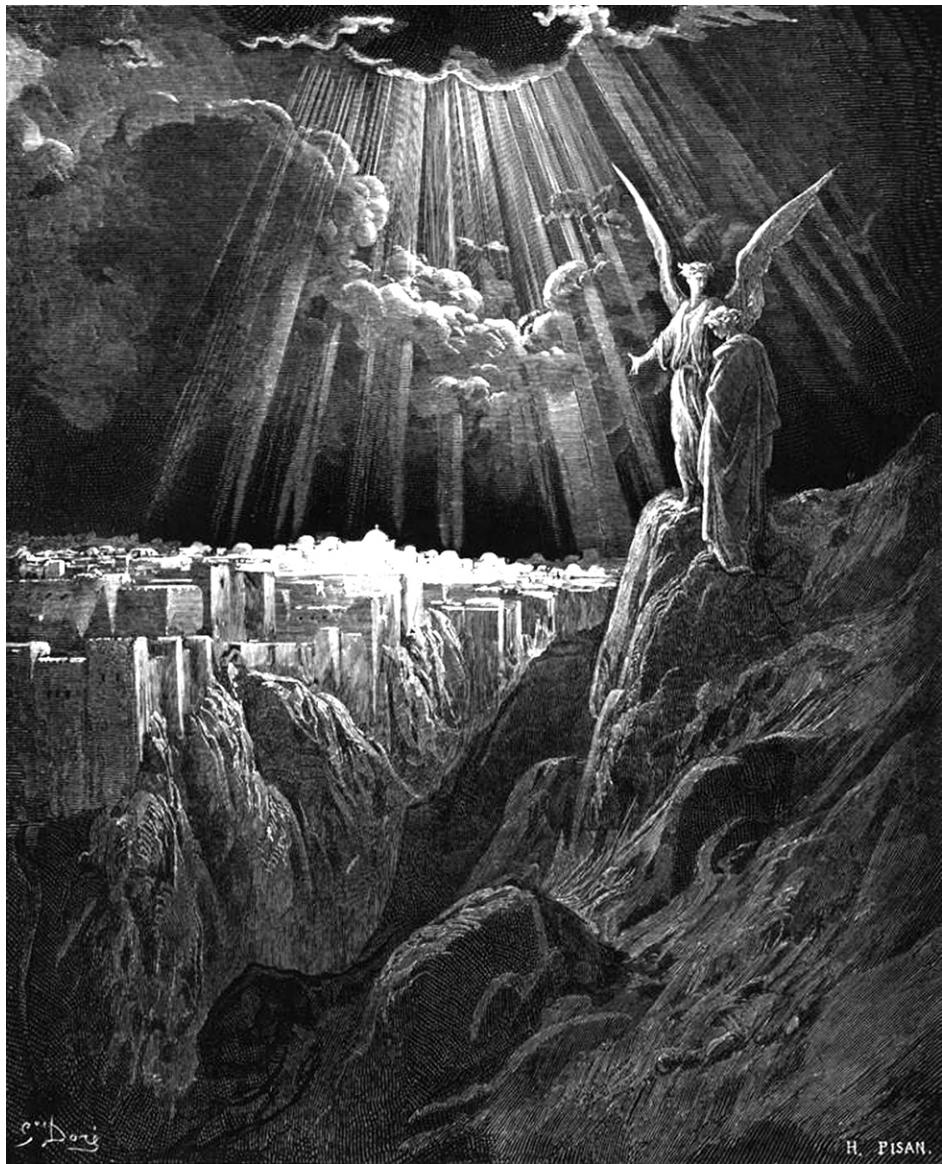
nerotkinjendē, blago e điješće save či bijanda thaj blago e čučendē save či pravardine.' 30 Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učharen len. 31 Kaj ako gajda čerelpe e zelene kaštenca, so tek avela e šuće kaštenca?" 32 E Isuseja po mudaripe inđarenas vi aver duj zločinconen. 33 Kana aviline po than save akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječepe pe lešći desno rig, a avre pe lešći levo rig. 34 A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze. 35 O them ačhelas okote thaj dičelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenga: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čačes o Hristo e Devlesko izabraniko!" 36 Vi e vojnikurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja 37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!" 38 A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe save ramolas: "Akava si o caro e židovengo." 39 Jek katar o razapnime zločinco vređolas e Isuse thaj phenelas: "Najsan li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!" 40 Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestas? Trpis isto kazna sago vi vo? 41 Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zasluzisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilačhe či čerdas." 42 Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, detut godi pe mande thaj av mande milostivo." 43 A o Isus phendas lešće: "Čačes phenav tuće: ađes aveja manca ando rajo!" 44 Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas džike o trito sato mismere, 45 kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš. 46 A o Isus još jekhvar čhutnas muj andar sasto glaso: "Dade Devla, ande čire vas predaiav mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda. 47 Kana o rimske stotniko dikhlas so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phenda: "Akava manuš sas čačes pravedniko!" 48 Nakon godova sa o them save čidape te dičel godova prizor dikhline so sas, boldenaspe čhere thaj marenaspe katar e tuga ando kolin. 49 Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas. 50 Sas varesavo manuš save akhardolas Josif. Vo sas versko većniko. Thaj sas lačho thaj pravedno manuš 51 andar e Arimateja, gav save si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so čerdine e Isusešće, nego ažučarelas te avel e Devlesko carstvo. 52 Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo. 53 Pale godova fuljardine les katar o trušul, pačardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande

savo još khonik nas čhutino. 54 Godova sas đes kana o them pripremilaspe palo savato, save uskoro započnila. 55 A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičenjas sar čhonas e Isusesko telo ando limori. 56 Pale godova boldinepe čhere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast save koristilaspe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto đes naštik khanči čerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

24 Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro čerdine. 2 A kana aresline džiko limori arakhline o bar spidino katar o limori. 3 Dine andre, ali či arakhline o telo e Gospode Isusesko. 4 Thaj dok ačhenas gajda zbulime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blistavo parne haljine. 5 E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa džike phuv, a e duj manuša phendine lende: "Sostar roden e džude maškar e mule? 6 Naj akate, nego uštio andar e mule! Den tumen godi sar phendas tumendē dok još sas ande Galileja: 7 'Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezechalende thaj razapnina man, ali me o trito des uštava andar e mule.'" 8 Askal e manušnja dinepe godi kaj o Isus phendas godova. 9 Thaj boldinepe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende. 10 A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešći, thaj još varesošće manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende. 11 A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či pačaine e manušnjende. 12 A o Petar ipak, uštio thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo save dogodisajlo. 13 Godova đes e Isusešće duj sledbenikurja putuinas ando gav save akhardolas Emaus, save sas majdur katar o Jerusalim dešujek kilometrija. 14 Dromesa čerenas svato maškar pende pale sa so sas. 15 Thaj dok gajda čerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca. 16 Ali nas dino lende jakhende te pindžaren les. 17 O Isus phučlalen: "So godova raspravin dromesa?" Von ačhiline phađe katar e tuga. 18 Jek lendar, save akhardolas Kleopa, phendas lešće: "Zar san tu jedino stranco ando Jerusalim save či džanel so sas ando Jerusalim akala đesa?" 19 A o Isus phučla: "So sas godova?" A von phendine lešće: "Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them: 20 Ali amare šorvale rašaja thaj vladarja predaisardine les te avel osudime

po smrto thaj te razapnin les. 21 A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito ďes sar gadava dogodisajlo. 22 A još vi varesave manušnja, save sas maškar mende, zbulisardine men: čim svanosardas ďele po limori, 23 ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lende e andelurja thaj phendine lende kaj si o Isus džudo. 24 Varesave amarendar prastaine po limori thaj arakhline sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline." 25 A o Isus pe godova phendas lende: "O sar sen nerazumne, nisar te pačan ande kova so phendine e prorokurja! 26 Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?" 27 Askal o Isus započnisardas te objasnili lende sa so sas ramome ando Sveti lil, katar o Mojsije džike e prorokurja. 28 Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lende pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom. 29 Ali von nagovorinas les: "Ač amenca! Kaj već peli e rjat, a o ďes načhel!" Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher. 30 Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len. 31 Pe godova putajle lende jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lende jakha. 32 Askal von phendine jek avrešće: "Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amende svato, thaj dok tumaćilas amende o Sveti lil?" 33 Odma spremisajle thaj boldinepe ando Jerusalim. Okote arakhline e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen, 34 save phendine lende: "O Gospod čačes uštivo andar e mule thaj sikadijo e Simonešće!" 35 Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro. 36 Dok von čerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lende: "Miro tumende!" 37 Von, zbulime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho. 38 A o Isus phendas lende: "Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile? 39 Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!" 40 Kana godova phendas lende, sikada lende e ožiljkorja pe pire vas thaj pire pungre. 41 Katar o čuđenje thaj katar e bah naštik pačaine. A vo phučla len: "Si tumen vareso hamasko?" 42 Von dine les kotor peko mačho. 43 Vo lija les thaj halas angalende. 44 Askal phendas: "Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te perherpelpe sa so si ande Mojsijesco zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande." 45 Askal putardas lendi godi te haćaren o Sveti lil. 46 Thaj phendas lende: "Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila

thaj merela, a o trito ďes uštela andar e mule. 47 Ande lesko alav propovedilape sa e manušenđe kaj trubun te pokainpe gajda te o Del jartol lendje e bezeha. A počnila katar o Jerusalim. 48 Tumen sen svedokurja pale godova. 49 A me bičhalava tumende e Sveti Duho, baš sago kaj mungro Dad obećisardas. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral." 50 Pale godova o Isus inđarda len paše džiko gav Vitanija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len. 51 Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo. 52 Von peline pe koča angle leste thaj askal bare bahtasa boldinepe ando Jerusalim. 53 Thaj svako ďes ando Hramo slavinias e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Chergash Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Chergash Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Chergash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aīdios

Romans 1:20
Jude 1:6

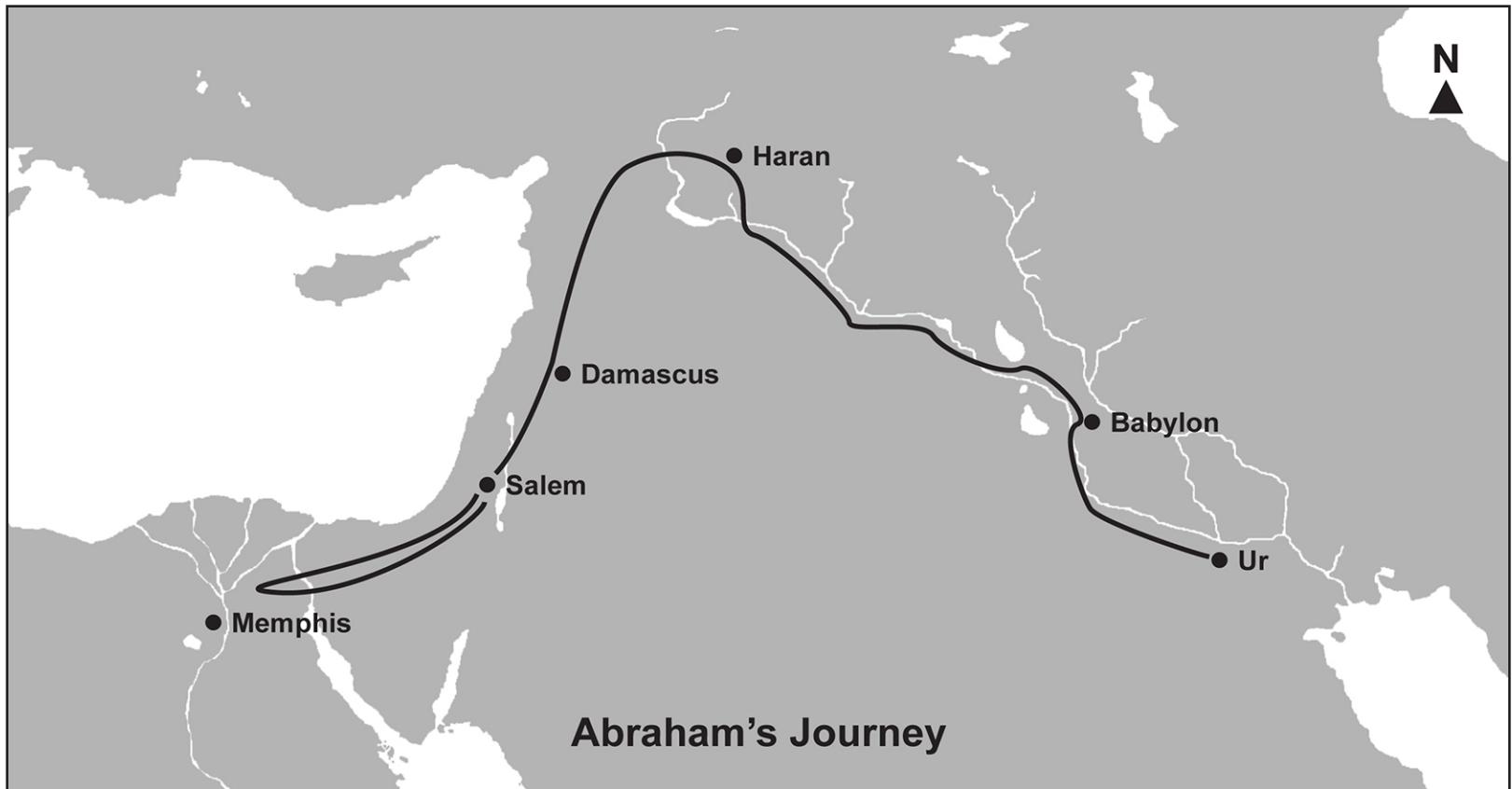
aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

aiōnios

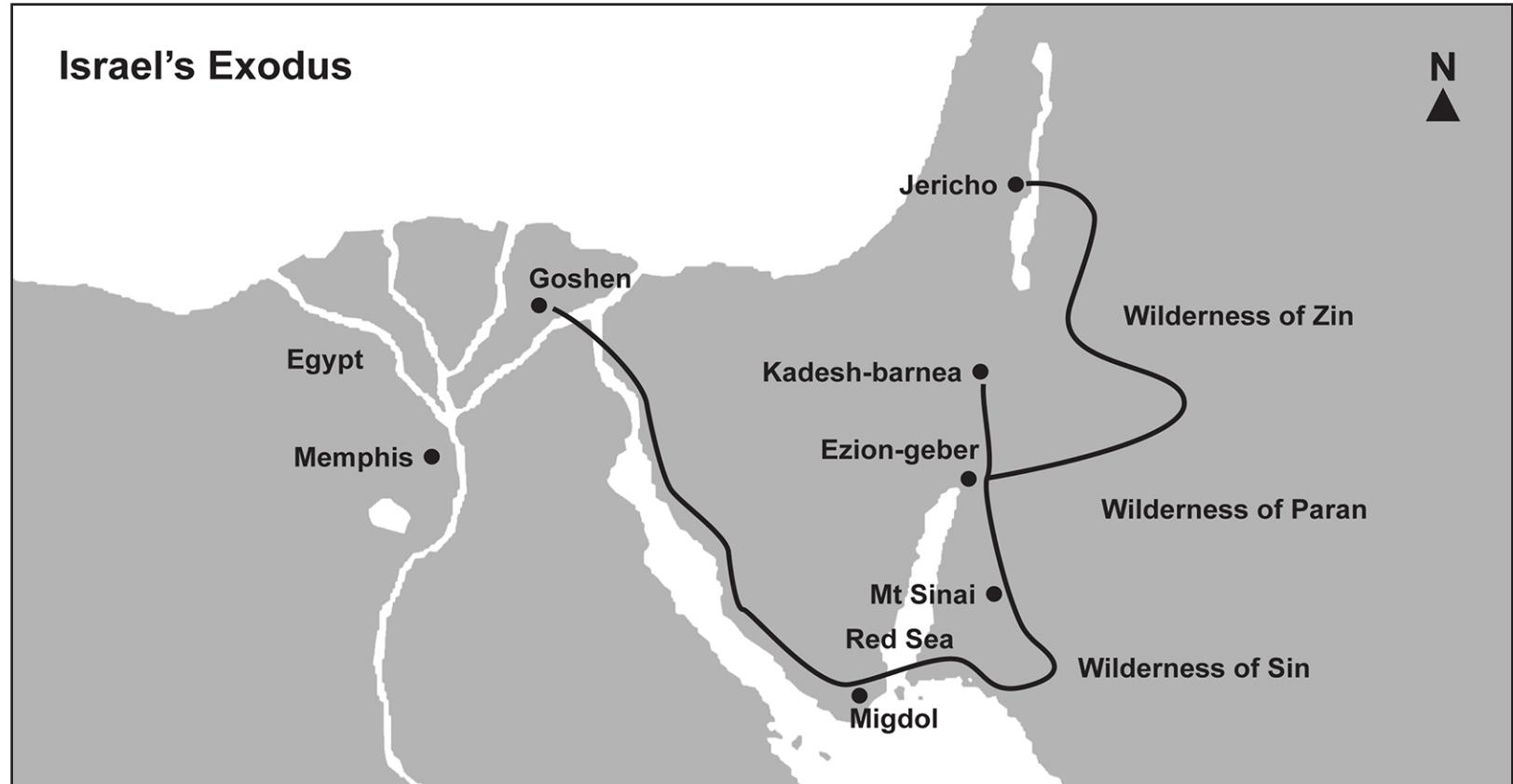
John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	

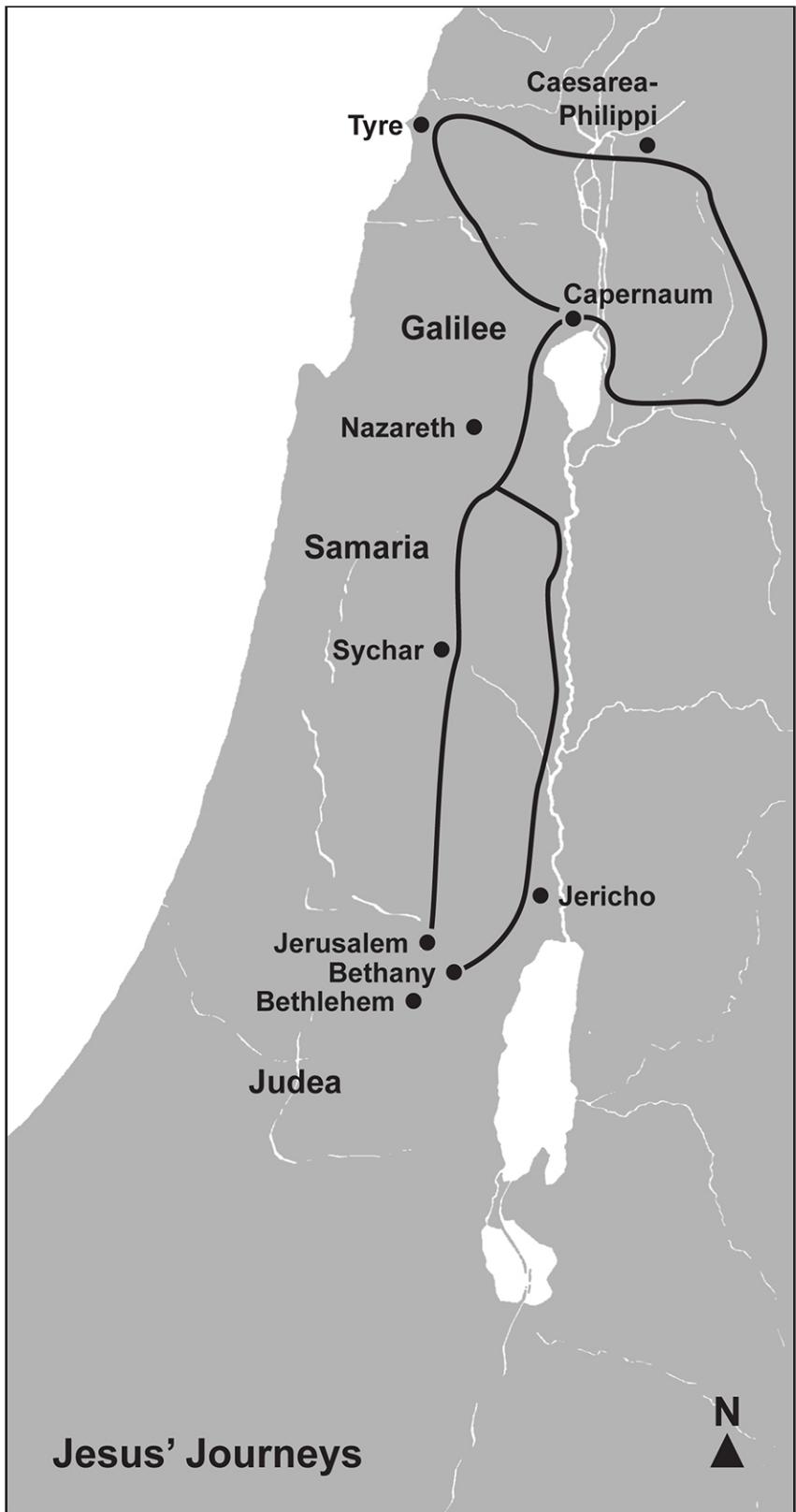
"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

Israel's Exodus

N
▲

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"

Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3 Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19 Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼								
Where are we?			Innocence		Fallen			Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age
								New Heavens and Earth
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth Luke 16:22 Blessed in Paradise Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command	Genesis 1:1 No Creation No people	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise			
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment			
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			
		Imprisoned	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus	Revelation 20:13 Thalaasa Revelation 19:20 Lake of Fire Revelation 20:2 Abyss		
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			
		First Beast						
		False Prophet						
		Satan						
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7 For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

Destiny

Chergash Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail,*" Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up,*" Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid,*" because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you,*" John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19